

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Steenovenstraat (Kuurne, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019B108
Maart 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Heirman Floortje

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksoopdracht	9
1.2.1	Doelstelling	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.3	Werkwijze en strategie	10
1.3.1	Methode	10
1.3.2	Fysisch geografische situatie	10
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	10
1.3.4	Archeologische indicatoren	10
1.3.5	Verstoringshistoriek	11
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	12
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	12
1.3.6.2	Geplande werken	13
1.4	Assessmentrapport	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	21
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	22
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	23
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis	24
1.4.2.1	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	24
1.4.2.2	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	25
1.4.2.3	Overzicht van de gekende archeologische waarden binnen een straal van 2 km	28
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	50
1.5	Synthese	53
1.5.1.1	Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed	54
2	Bibliografie	55

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	12
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 5: Bestaande toestand (Bron: Topokor nv.).	14
Figuur 6: Verkavelingsplan, wegenis en dwarsprofiel (Bron: Topokor nv.).....	15
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 10: Hoogteverloop, NO-ZW en NW-ZO (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt). 27	
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de gekende archeologische waarden (Bron: Geopunt).	49
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	50
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	51
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	51

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	52
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	52

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....16

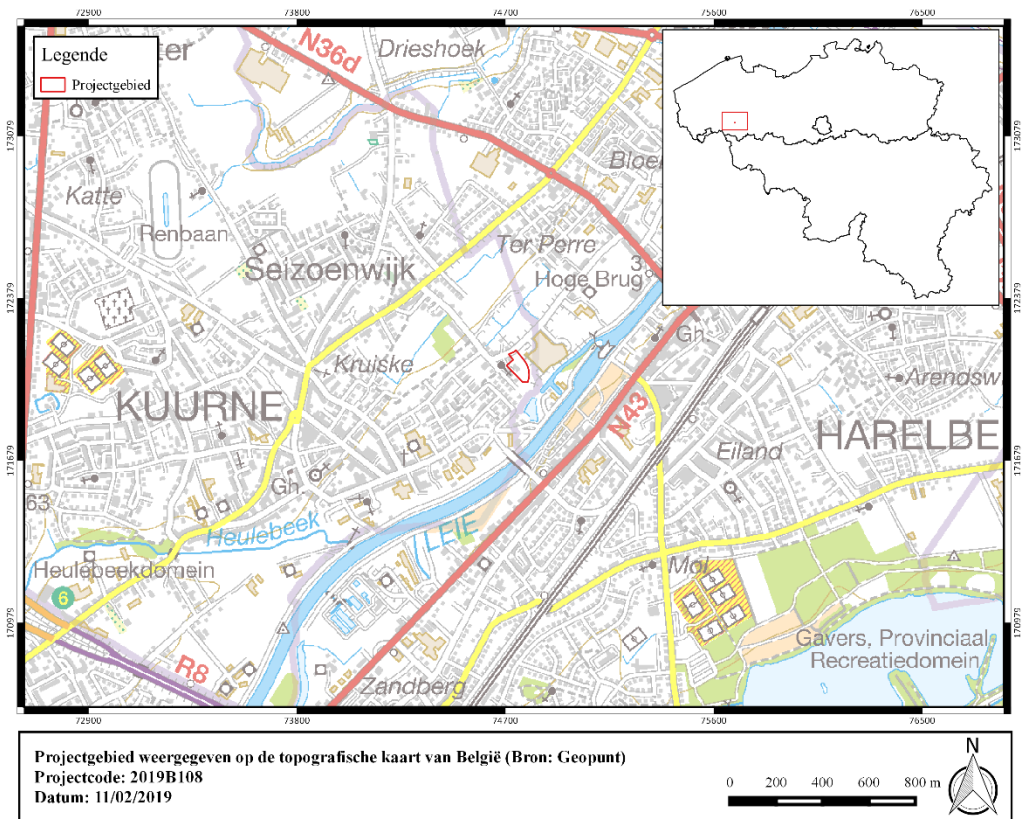
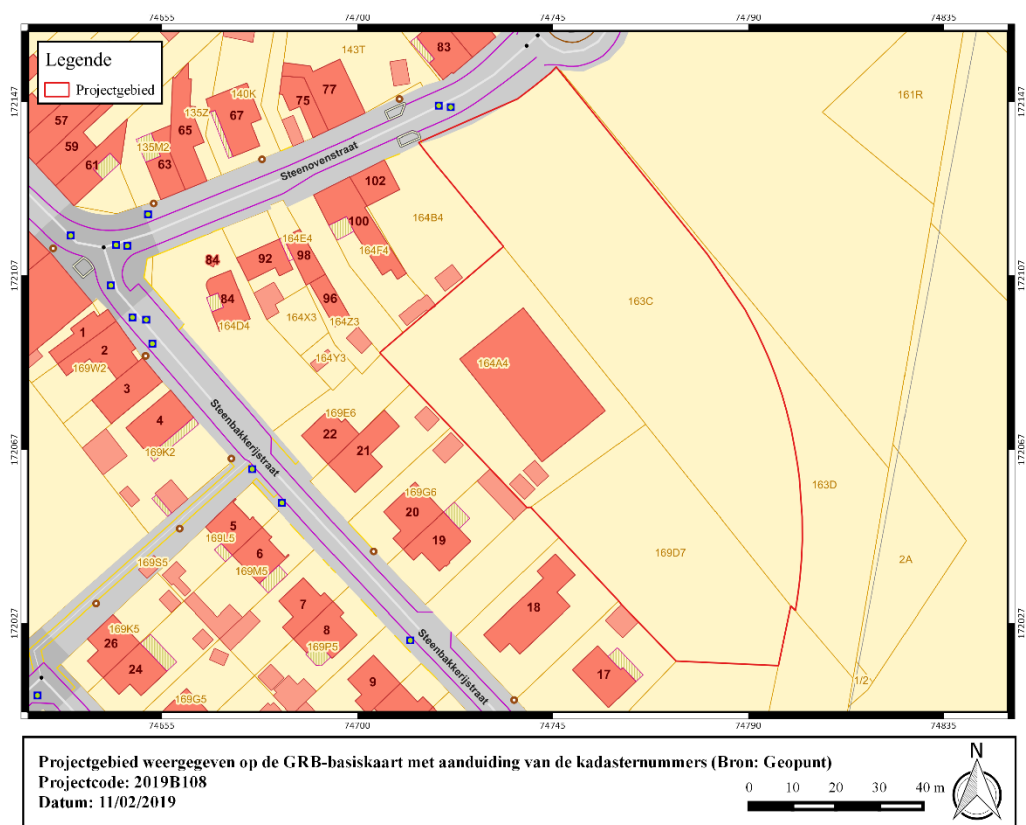
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kuurne
	Deelgemeente	/
	Postcode	8520
	Adres	Steenovenstraat/Steenbakkerijstraat 8520 Kuurne
	Toponiem	Steenovenstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 74705.2$ $Y_{\min} = 172017.28$ $X_{\max} = 74802.5$ $Y_{\max} = 172155.02$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kuurne, Afdeling Kuurne, Sectie C, nr's: 163c, 164a4, 169d7 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Floortje Heirman (archeoloog)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend? Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

De initiatiefnemer wenst een terrein van ca. 7400 m² groot aan de Steenovenstraat/Steenbakkerijstraat in Kuurne te verkavelen. Hiervoor dienen zij een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan te vragen en is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De geplande werken omvatten bodemingrepen. Het projectgebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is. Het valt noch in een beschermde archeologische site, noch in een vastgestelde archeologische zone. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden waarbij het perceeloppervlak meer dan 3000 m² bedraagt. Het gebied is op het gewestplan gekarteerd deels als woonuitbreidingsgebieden en deels als gebieden voor milieubelastende industrieën.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel praktisch onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Binnen de contouren van het plangebied is bebouwing aanwezig die gesloopt dient te worden. Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied aan de Steenovenstraat/Steenbakkerijstraat in Kuurne werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970)

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Kuurne, in de provincie West-Vlaanderen. De gemeente is gelegen in het zuidwesten van Wes-Vlaanderen, op de linkeroever van de Leie. In het noorden grenst de gemeente aan Lendelede en Hulste, in het noordoosten aan Bavikhove en in het westen aan Heule. In het zuiden sluit het via de ring rond Kortrijk aan bij Krotijk en in het zuidoosten vormt de Leie de grens tussen Kuurne en Harelbeke.

Het onderzoeksgebied grenst ten noordwesten aan de Steenovenstraat en is gelegen op zo'n 900 m ten westen van de huidige dorpskern. Het projectgebied beslaat een oppervlakte van ca. 7400 m² en omvat percelen 163c, 164a4 en 169d7 van afdeling Kuurne, sectie C. De noordoostelijke grens sluit aan bij perceel 163d; de zuidelijke grens wordt bepaald door percelen 169v6, 169x6, 169f6 en 169e6; de noordwestelijke grens wordt uitgemaakt door percelen 164f4, 164b4 en de Steenovenstraat zelf. Op zo'n 180 m ten zuidoosten van het plangebied situeert zich de Leie.

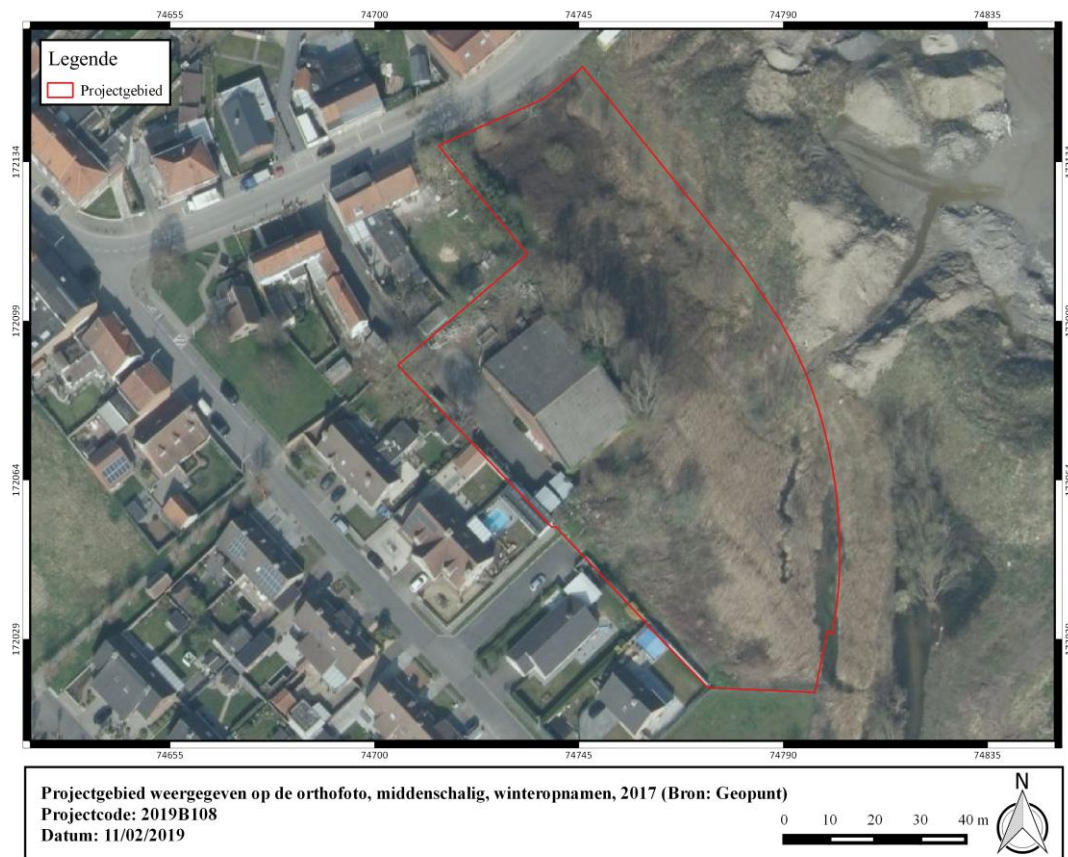

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ongeveer 7400 m². Binnen de contouren van het onderzoeksgebied wordt een deel van het terrein ingenomen als braakliggend terrein met enkele bomen, een deel als bebouwde zone en een deel als verharding (ca. 320 m²). Momenteel zijn drie gebouwen aanwezig met een gecombineerde oppervlakte van ca. 610 m². Om de geplande werken te realiseren dienen de gebouwen gesloopt en de verharding verwijderd te worden.

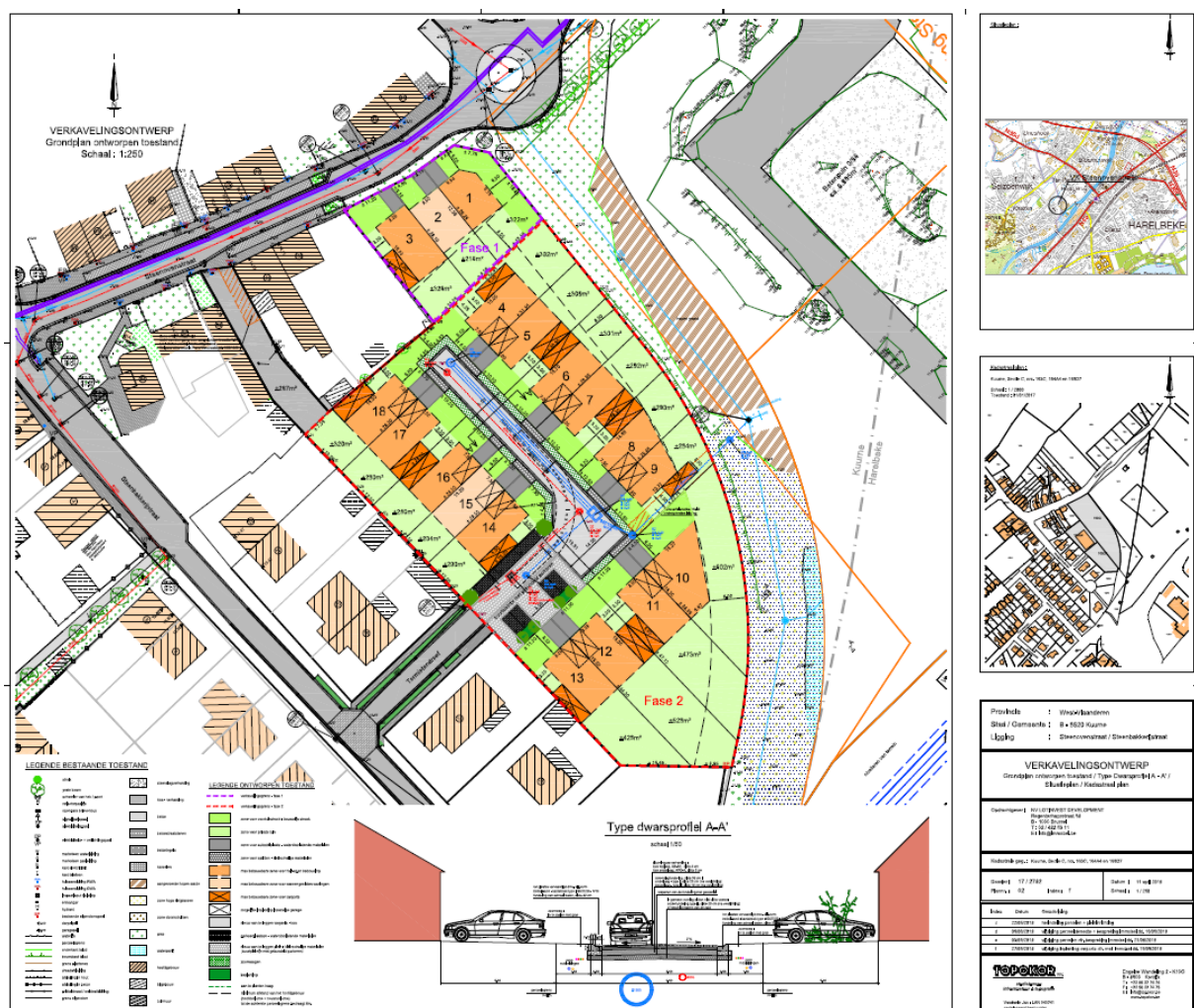

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever wenst een terrein van 7400 m² aan de Steenovenstraat/Steenbakkerijstraat in Kuurne te verkavelen. De initiatiefnemer plant er een verkaveling van 18 loten, bijhorende nutsvoorzieningen en een nieuw aan te leggen centrale wegnis. De geplande werken zijn voorzien in twee fasen. Het meest noordwestelijk deel van het plangebied zal eerst ontwikkeld worden (fase 1). Hierbij is de ontwikkeling van drie loten gepland (322 m², 216 m² en 326 m²). Tijdens de tweede fase zal het overige gedeelte van het terrein ontwikkeld worden. Hierbij zijn de overige 15 loten en een centrale wegnis gepland. De oppervlaktes van de loten variëren: 392 m², 309 m², 301 m², 292 m², 290 m², 284 m², 602 m², 473 m², 528 m², 428 m², 290 m², 204 m², 280 m², 280 m² en 320 m². Centraal is een wegnis voorzien die in zuidwestelijke richting afdraait en vervolgens aansluit bij de Termietendreef. De funderingen van de wegnis zullen niet dieper gaan dan 60 cm onder het maaiveld. Ter hoogte van de Termietendreef is een buurtpleintje met gebundeld parkeren gepland. De wegnis en het pleintje hebben een gecombineerde oppervlakte van ongeveer 1568 m². Langsheen de weg is vegetatie voorzien.

Het lijkt geen twijfel dat alle geplande werken in het kader van de ontwikkeling, het met de bouwwerken gepaard gaande verkeer en de mogelijk toekomstige ingrepen in de individuele kavels, het potentieel archeologisch bodemarchief op het volledige plangebied zullen verstoren.

Figuur 6: Verkavelingsplan, wegenis en dwarsprofiel (Bron: Topokor nv.).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

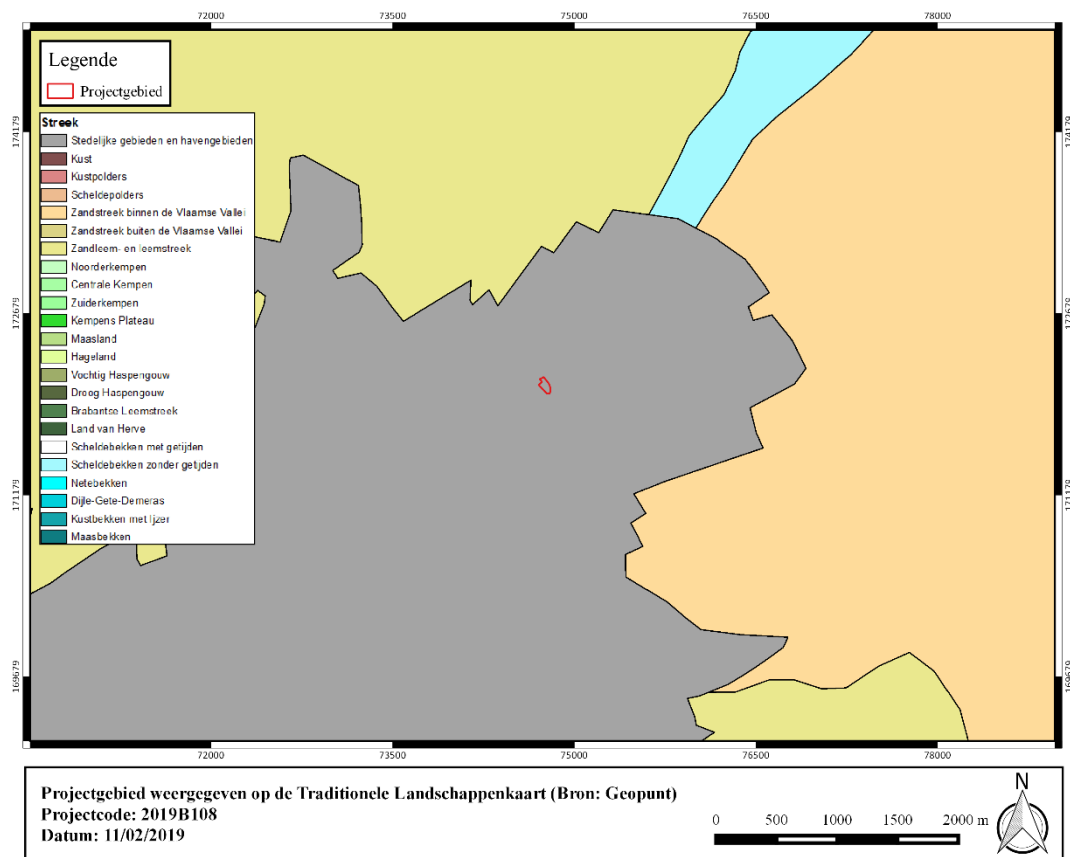
Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Moen (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 3a: fluviale afzetting / eolische afzetting / hellingsafzetting
Bodemtypes	Lep(o)
Potentiële bodemerosie	Geen info
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	10,59 – 13,89 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Grensleie) Waterlopen: Leie, Heulebeek

1.4.1.1 Landschappelijke situering

Landschappelijk gezien is Kuurne gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden in het Land van Roeselare-Kortrijk. Het Land van Roeselare-Kortrijk behoort tot een zuidelijke uitloper van het Hoogland Hulste. Het projectgebied ligt ten noorden van de huidige alluviale vallei.

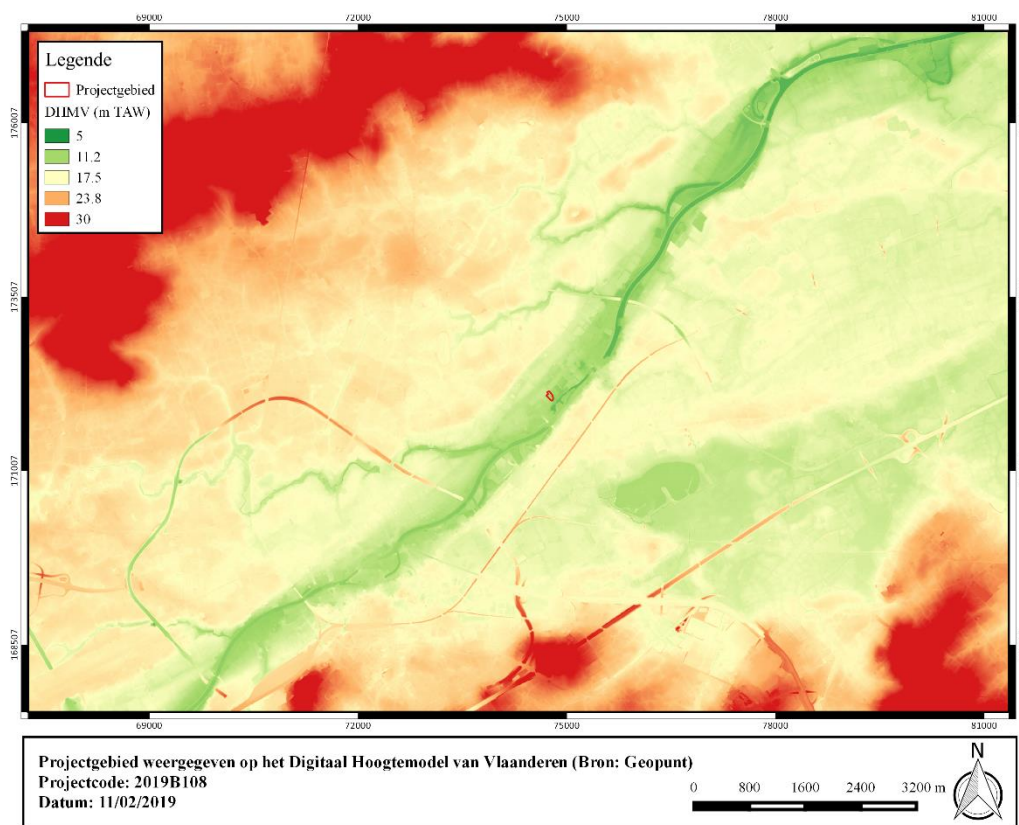
De hoogte van het plangebied varieert tussen 10,59 en 13,89 m TAW waarbij het onderzoeksgebied een vrij vlak verloop kent.

Hydrografisch is het projectgebied gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Grensleie). Er is geen info gekend over de potentiële bodemerrosie binnen de contouren van het plangebied maar is, gezien de landschappelijke ligging en de percelen rond het projectgebied, als zeer laag aan te duiden. Ten zuidoosten stroomt de Leie, ten zuidwesten de Heulebeek.

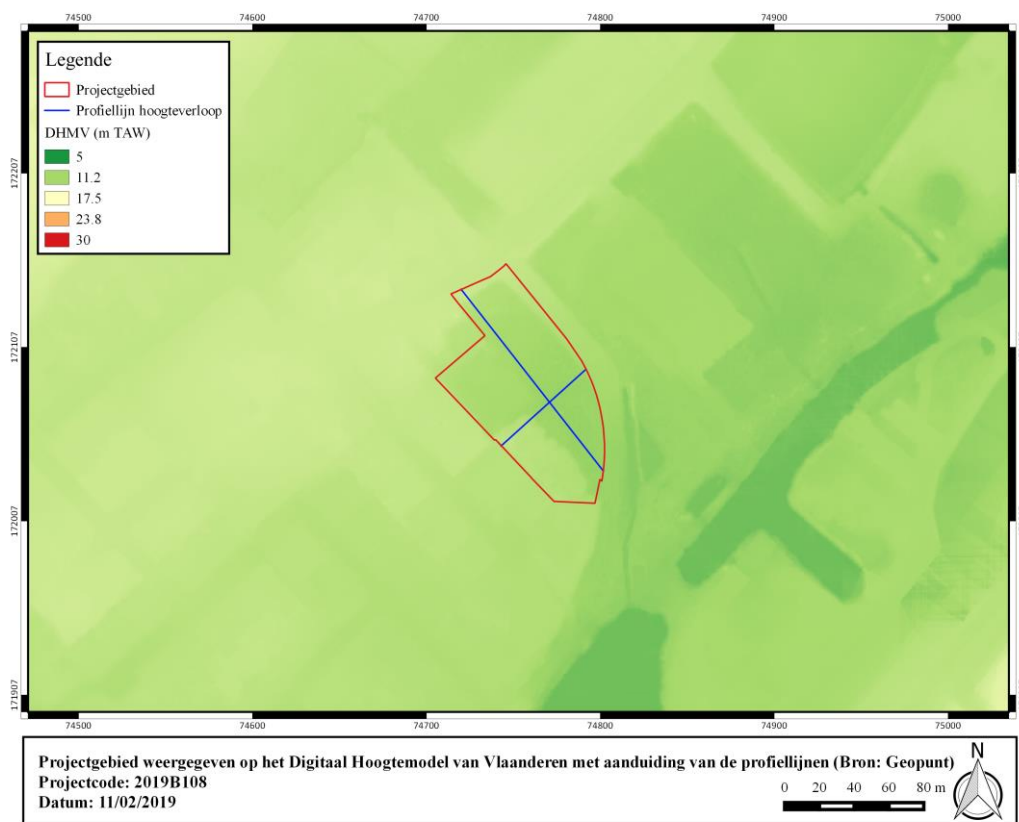

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

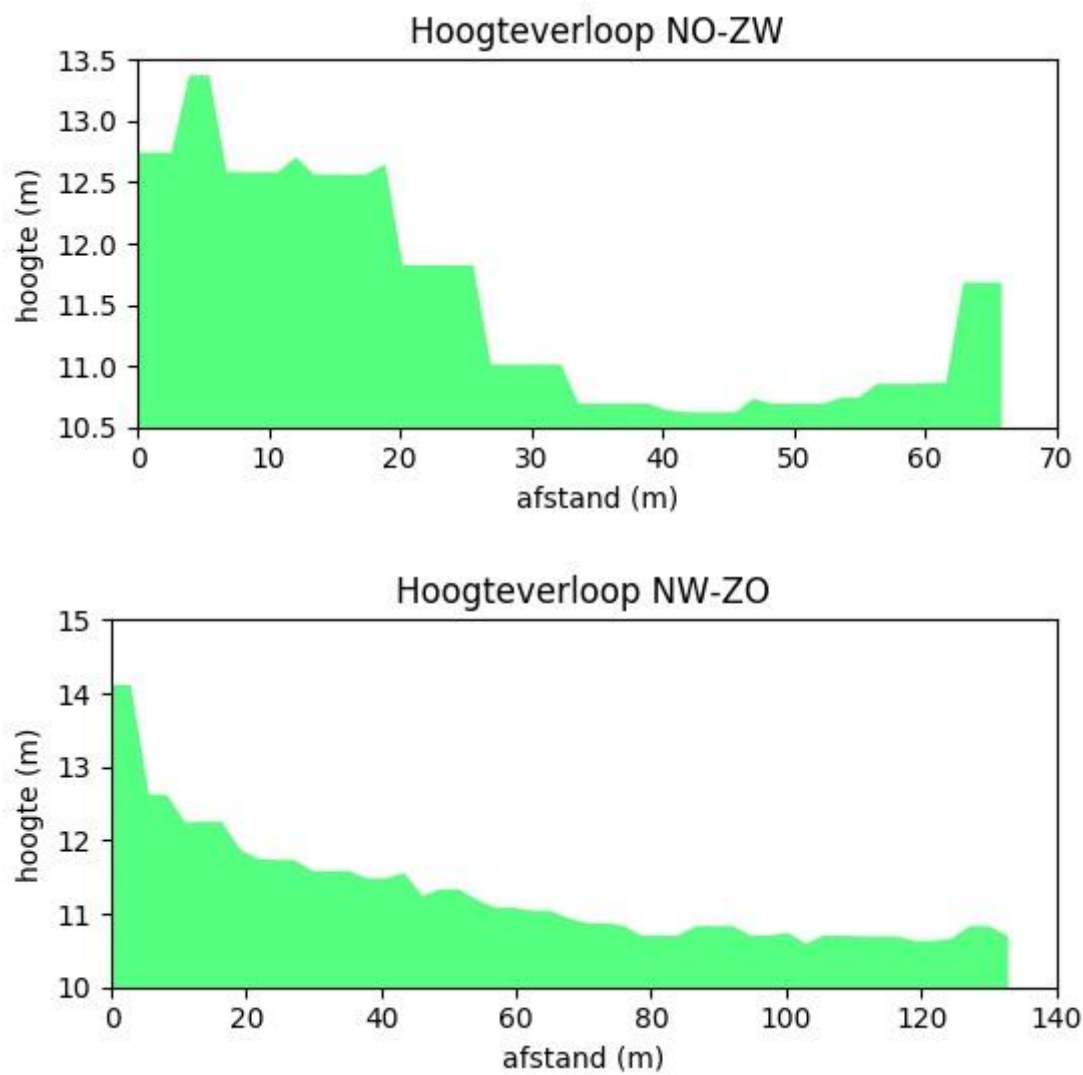

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

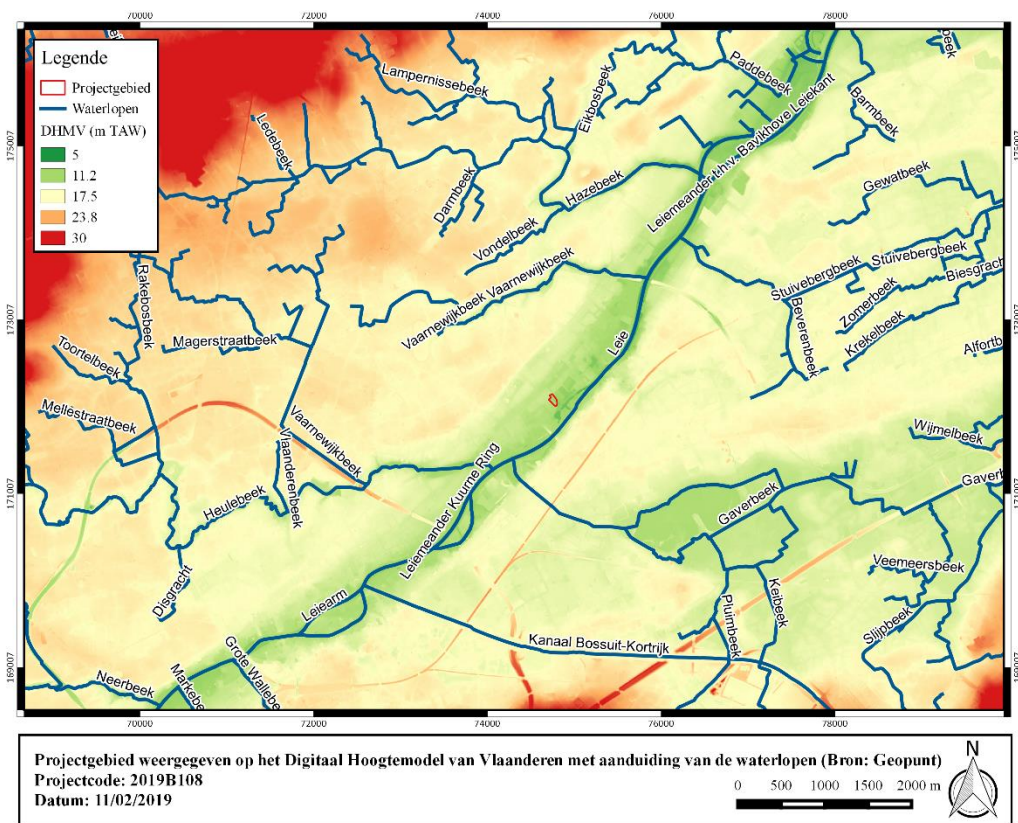

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Hoogteverloop, NO-ZW en NW-ZO (Bron: Geopunt).

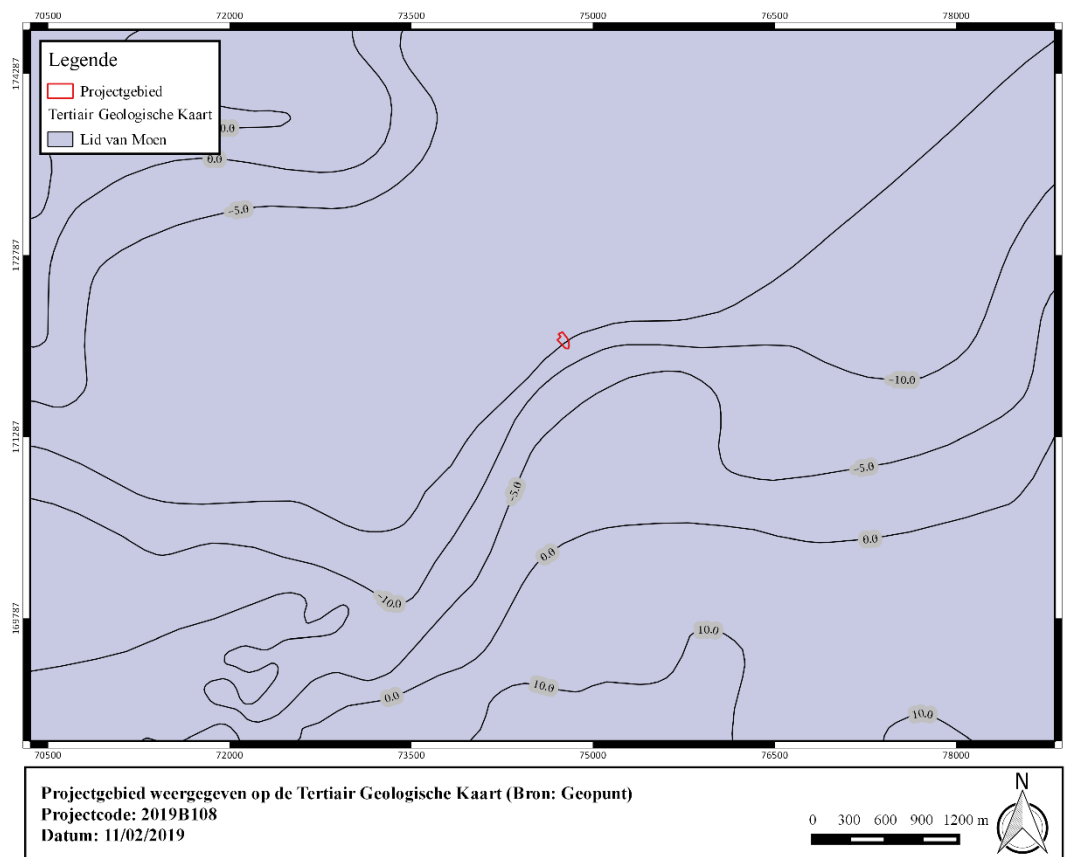

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

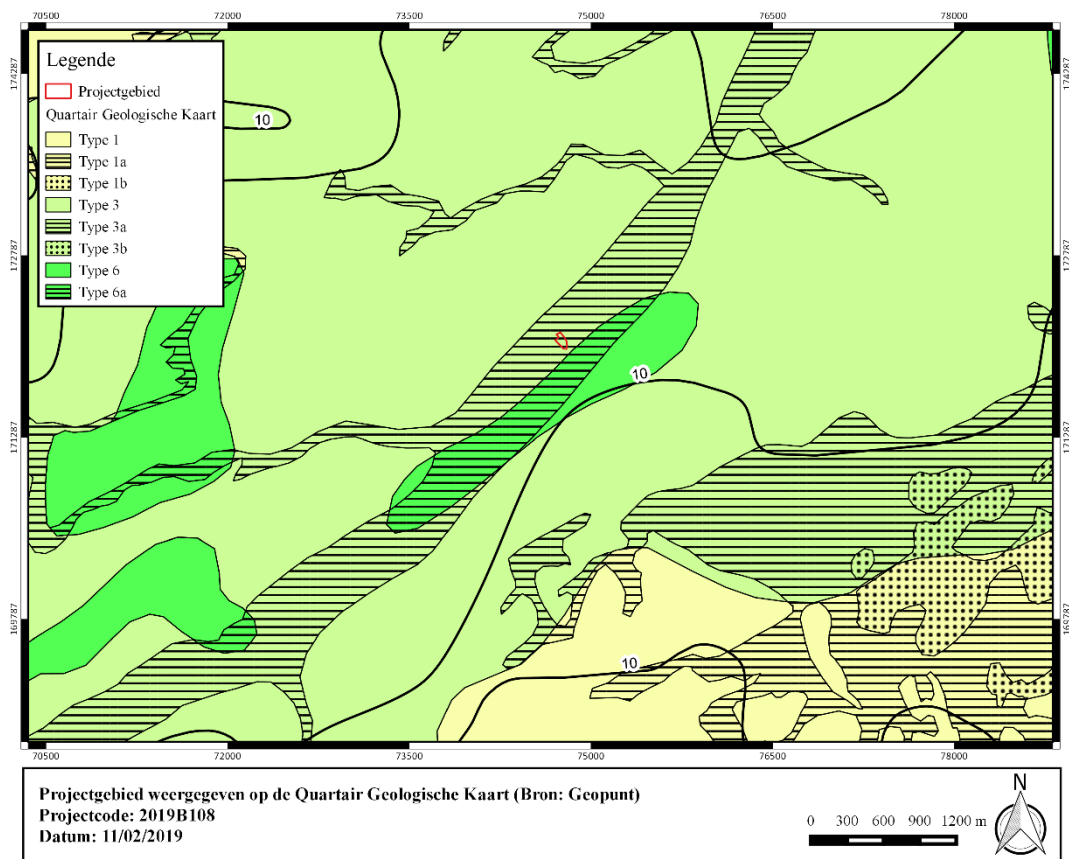

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclus) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

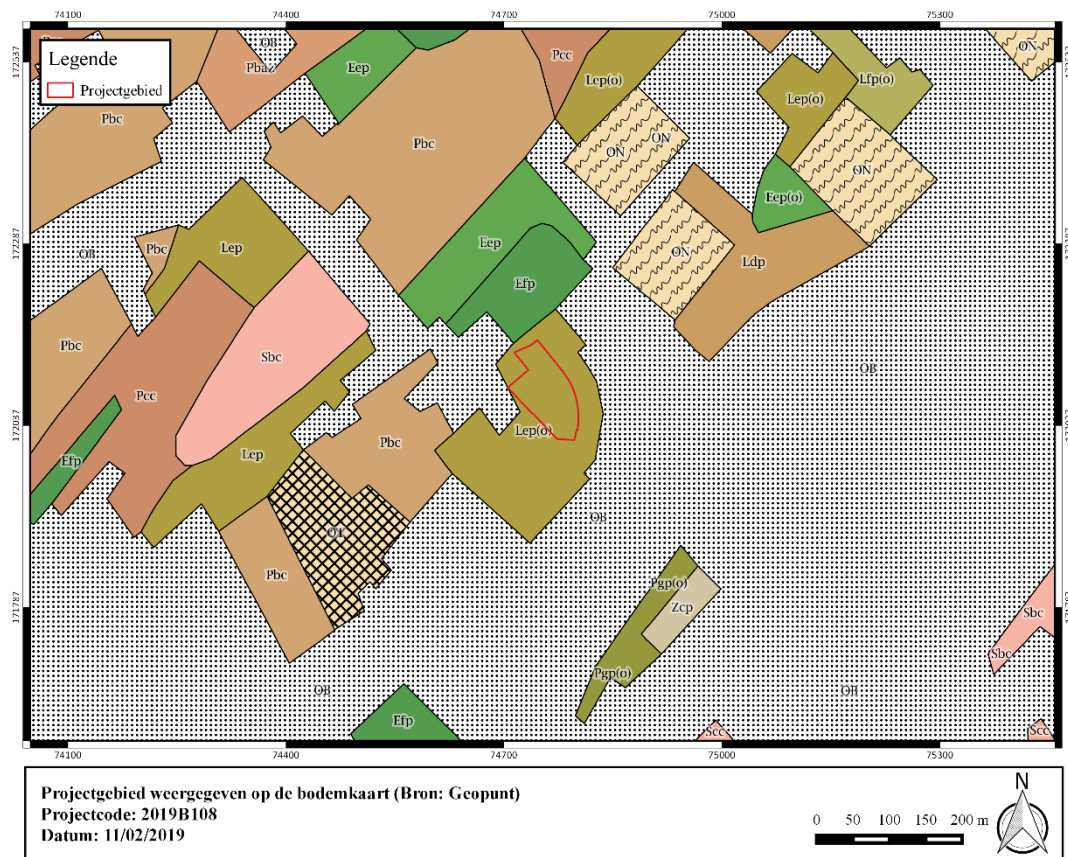

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Binnen het projectgebied kan één bodemtype geconstateerd worden.

Het bodemtype **Lep(o)** is een natte zandleembodem zonder profiel met een sterke antropogene invloed en is een hydromorfe alluviale bodem. Deze is veel te nat en soms kortstondig geïnundeerd in de winter. De kleur is grijs met talrijke roestvlekken en op dieper dan 80 cm wordt een blauwgrijs reductiemateriaal aangetroffen.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Kuurne kent al sinds de prehistorie een vrij dichte bewoning. De oudste sporen van menselijke nederzettingen dateren uit de late steentijd. Het ontstaan van de nederzetting *Cuerne* dateert wellicht uit de 11de eeuw, wanneer aan systematische bosontginning werd gedaan in opdracht van de graaf van Vlaanderen. Oorspronkelijk was Kuurne vermoedelijk een aaneenschakeling van bossen en moerassen waarbinnen een van de belangrijkste heerwegen loopt, namelijk van Bavai over Doornik en Kortrijk naar Oudenburg. De grafelijke forestiers zijn verantwoordelijk voor het evolueren van bos naar akkergrond waarbinnen grote solitaire hoeves ontstaan. Rond 1300 krijgt het Leielandschap zijn definitieve kenmerken die ze tot in de 19de eeuw behoudt.³

Kuurne wordt voor het eerst vermeld in 1123 wanneer de abdij van Voormezele in het bezit komt van Kuurne. De *villa de Curnes* lag op hoger gelegen vruchtbare zandleemkouters. De benaming *Cuerna* dateert uit 1146, later krijgt het de naam *Cuerne* (1169), *Curna* (1197), *Curne* (1201 en *Querne* (1262). De naam *Kuurne* zou afgeleid zijn van een prehistorische waternaam die ‘glanzende’ zou betekenen.⁴

Tijdens het ancien régime was Kuurne een administratief onderdeel van de kasselrij Kortrijk. De Heren van Kuurne speelden een belangrijke rol in het parochiale leven. Na de dood van Jacob van Halewijn in 1262 blijft de heerlijkheid in de handen van de landvorst. In 1564 wordt ze in pand gegeven aan Jan de Tollenaere, vervolgens komt ze in handen van Rogier-Robrecht (de) Rulant in 1642 en van Karel Mesdagh in 1716. De laatste feodale heer van Kuurne was Jos Emmanuel de Paige. In de 15de eeuw krijgt Kuurne het zwaar te verduren tijdens de opstanden tegen Maximiliaan van Oostenrijk. Wellicht werd in deze periode de kerk zwaar beschadigd. In de 16de eeuw wordt de kerk verbouwd. De wolweverij die in Vlaanderen voor lange tijd bestond, wordt stilaan vervangen door de vlasseelt en de linnennijverheid in de 14de eeuw. In de 16de eeuw is de lakennijverheid zo goed als verdwenen. De tachtigjarige oorlog in de 2de helft van de 16de eeuw zorgde ervoor dat het platteland van Kuurne ontvolkt werd. Rond 1578 heeft de regio Kortrijk te maken met de pestepidemie.⁵

Tussen 1701 en 1713, de Spaanse successieoorlog, bouwen soldaten een versterkte wachtpost bij *Cuerne Brugghe* en is de bevolking verplicht leveringen te doen aan het Franse leger. Onder het Oostenrijkse bewind (1712)1792/94) kent Kuurne een periode van herstel waardoor er een sterke aangroei van de plattelandsbevolking ontstaat, maar in het midden van de 18de eeuw lijdt de bevolking aan hongersnood door de gevolgen van nieuwe aanvallen van de Fransen. Onder Maria-Theresia wordt Frankrijk een bondgenoot en worden de rootkwaliteiten van de Leie ontdekt waardoor Vlaanderen een groot deel van zijn linnenexport herwint. Er volgen heel wat bouwwerken zoals de herstelling van de Sint-Michielskerk, een nieuw ontwerp voor de Sint-Katharinakapel, een nieuwe graanmolen, diverse wegen- en infrastructuurwerken,... Op het einde van de 19de eeuw ontwikkelt Kuurne zich tot één van het belangrijkste vlassgemeenten in het Kortrijkse. Door de bevolkingstoename ontstaan kloostergemeenschappen met een onderwijzende en verzorgende functie. Tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft Kuurne echter enorm te lijden onder de Leieslag. De Sint-Michielskerk wordt zwaar beschadigd. Na de wapenstilstand kan de gemeente zich geleidelijk aan herstellen en wordt Kuurne de tweede dichtstbevolkte gemeente van West-Vlaanderen.⁶

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146>

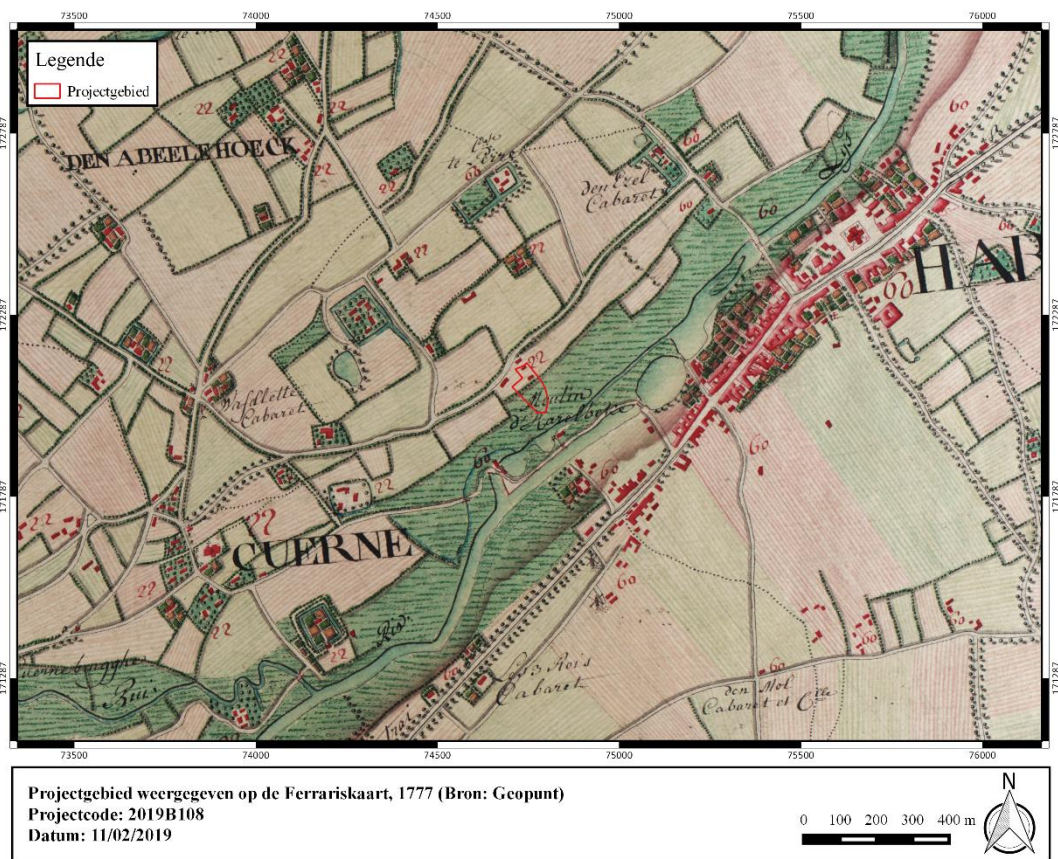
1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Het plangebied is op meerdere historische kaarten af te lezen. Hieronder worden zowel de Ferrariskaart (1777), de Atlas der Buurtwegen (1840), de Poppkaart (1842-1879) en de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970) besproken.

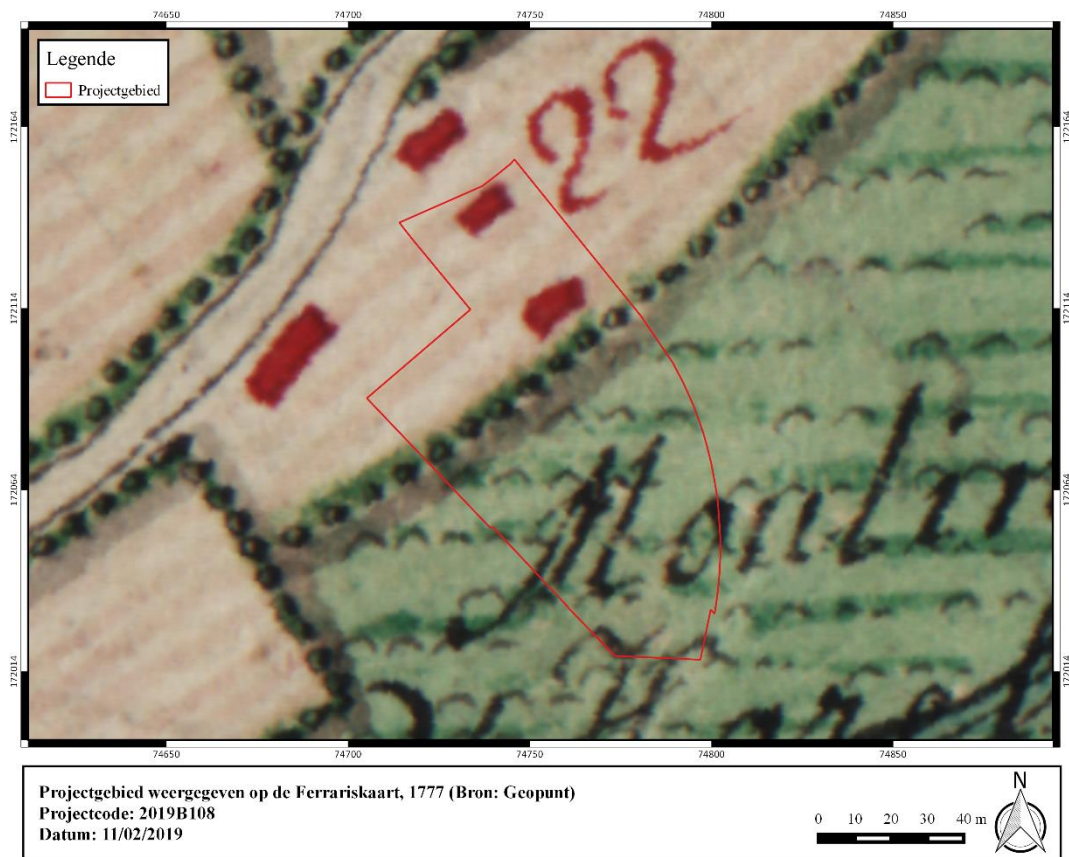
Op de kaart van Ferraris uit 1777 lijkt het onderzoeksgebied in gebruik te zijn geweest deels als akkerland en deels als weiland. In het noordwesten van het plangebied is bebouwing, in de vorm van twee gebouwen, aanwezig. Ter hoogte van het projectgebied is het toponiem *Moulin d'Harelbeke* waarneembaar. Ten zuiden van het onderzoeksgebied is dichte bebouwing op te merken. Het centrum van Kuurne bevindt zich ten westen van het plangebied. Het plangebied wordt omgeven door hoofdzakelijk akkerland met verspreide bebouwing. De Leie bevindt zich ten zuiden van het onderzoeksgebied.

Het projectgebied wordt ook afgebeeld op de Atlas der Buurtwegen uit 1840. Het beslaat twee percelen: 197 (partim) en 198 (partim). De bebouwing die op de Ferrariskaart zichtbaar was, is op deze kaart verdwenen. Net ten noordwesten van het plangebied is bebouwing aanwezig. De Steenovenstraat staat als *Chemin n°6* aangeduid. Net ten zuiden situeert zich de Leie. De Poppkaart uit 1842-1879 geeft dezelfde waarnemingen weer. Het projectgebied beslaat percelen 163 (partim) en 164a (partim). Er is geen bebouwing zichtbaar binnen de contouren van het plangebied. Op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970) is er verandering op te merken. Centraal binnen het onderzoeksgebied is een gebouw zichtbaar. Het overige gedeelte van het terrein is ingenomen als weiland/grasland.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden binnen een straal van 2 km

Binnen het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de directe en ruime omgeving zijn meerdere archeologische vaststellingen, in de vorm van archeologisch onderzoek met en zonder ingreep in de bodem, gedaan. Het gaat hier voornamelijk om heel wat sporen en vondsten uit de midden-Romeinse tijd. Daarnaast konden tevens enkele sporen en vondsten uit de steentijd en late middeleeuwen opgemerkt worden. Aan de hand van cartografische bronnen konden hoofdzakelijk sites met walgracht uit de late middeleeuwen geconstateerd worden. Ten slotte werden aan de hand van veldprospectie en controle van werken vondsten uit de steentijd en metaaltijden aangetroffen.

I. Archeologische vindplaatsen

Opgraving

70208	Opgraving (1971); NK: 250 m Midden-Romeinse tijd: een hele reeks verkleuringen, paalgaten en kuilen. Het vondstenmateriaal uit de kuilen is vrij omvangrijk en omvat o.a. een aantal stempels op terra sigillata en mortaria, 3 bronzen munten, 3 fibulae, een haarspeld, een gordelstuk, fragment van een spiegel en een armband, ijzerslakken en wandfragmenten van ijzersmeltovens. Bron: Despriet Ph., 1971. Harelbeke: Gallo-Romeinse vondsten en opgravingen, in: <i>Archeologie</i> 1971/2, 99.
70236	Opgraving (1973); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: homogene archeologische laag van 1 tot 1,6 m. Talrijke vondsten w.o. aardewerk, brons, en een sestertius van Antoninus Pius. Onbepaald: waterput waarvan de putwand samengesteld is uit een vlechtwerk van takken en twijgen. Bron: Despriet Ph., 1973. Harelbeke-Stasegem, in: <i>Archeologie</i> 1973/2, 73.
70315	Opgraving (1970-1977), veldprospectie (1973-1978); NK: 15 m Finaal-paleolithicum: aangepunte boor in zwarte silex. Naar aanleiding van toevalsvondst werd onderzoek ingesteld: o.m. kernblok en 2 schrabbers. Enkele honderden voorwerpen in vuursteen werden ingezameld: o.a. een snedefragment van een gepolijste bijl, een pijlpunt, schrabbers, klingen en afslagen. Bron: Despriet Ph., 1978. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1976, in: <i>De Leiegouw</i> jg. XX, afl. 1, 99-116.
70325	Opgraving (1950-1970); veldprospectie (1973), toevalsvondst (1974); NK: 150m

	Neolithicum: een aantal vuurstenen artefacten als oppervlaktevondsten op de terreinen van het Sint-Amandscollege: o.a. een boterkleurige schrabber en een fijn geretoucheerde spits van grijze silex. Romeinse tijd: fragmenten van pijparden terracottabeeldjes (een zittende moedergodin, een Venus, een diervoorstelling, een liggende ram en een Mercurius), een sterk afgesleten sestertius uit de 2de eeuw, scherven van Centraal-Gallische terra sigillata (2de eeuw), enkele glasscherfjes. Midden-Romeinse tijd: terra sigillata, gewoon aardewerk, o.a. bijna gave amfoor, 2 afvalkuilen (K23-24) met aardewerk en brok van maalsteen, waterput met eikenhouten bekisting (waterput 4) met erin scherven van aardewerk, mortaria, ijzeren haken en een munt van Julia Maesa. Bron: Despriet Ph., 1976. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1975, <i>De Leiegouw</i> XVIII.4, 401-414.
70327	Opgraving, Controle van werken; NK: 150m Midden-Romeinse tijd: afvalkuil K37 met in de vulling o.a. scherven van een terra nigra-beker. Bron: Despriet Ph., 1974. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: <i>De Leiegouw</i>, jg. 16, afl. 3-4, 327-338.
70328	Opgraving, Controle van werken (1973); NK: 150 m Midden-Romeinse tijd: 15-tal afvalkuilen, enkele greppels en een concentratie van paalgaten, dakpanscherven en hals van een kruikje. Bron: Despriet Ph., 1974. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: <i>De Leiegouw</i>, jg. 16, afl. 3-4, 327-338.
70333	Opgraving (1970), Controle van werken (1978); NK: 150 m Neolithicum: enige honderden stukken vuursteen (afvalproducten van vuursteenbewerking) Romeinse tijd: een hele reeks kuilen gevuld met afval en panfragmenten (verschaffen geen nieuwe gegevens). Bron: Despriet Ph., 1978. De voorgeschiedenis van Harelbeke, <i>De Leiegouw</i> XX.2, 191-218.
70338	Opgraving (1976-1978); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: stenen onderbouw van een Romeinse constructie, samen met ceramiek, glas, brons en munten. Bewijs voor planmatige aanleg van de nederzetting. 2 afvalputten werden mechanisch vernield. Bron: Despriet Ph., 1980. Het Oudheidkundig Bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1978, in: <i>De Leiegouw</i>, jg. XXII, afl. 4, 359-376.

71089	Opgraving (1977), Controle van werken (1967); NK: 250 m Midden-Romeinse tijd: één van de drie zones met bewoningssporen uit de Romeinse tijd te Harelbeke. De grond was bezaaid met Romeinse dakpannen en scherven van vaatwerk; men verzamelde er ook een maalsteen. Bron: Despriet Ph., 1975. Romeins Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i> jg. XVII, afl. 1-2, 195-212.
71092	Opgraving (1954); NK: 150 m Midden-Romeinse tijd: - Een houten waterput (waterput 2), bestaande uit een vierkante eikenhouten bekisting en welke gesteund is op een halve houten ton zonder bodem. Op de planken van de ton waren merken aangebracht met een ijzer en 3 graffiti, o.m. van "Vitalis". De vulling was schaars: fragmenten van een ijzeren hengel, de halve bodem van een ketel en 1 scherf, afkomstig van een kruikamfoor. - Kort na deze vondst werd een 2de houten put (waterput 3) gevonden (40m verder; zelfde constructie) met als vulling: Doornikse kalksteen, fragmenten van een leren sandaal, brokstukken van maalstenen, scherven, dierenhoorns en een pion in aardewerk. - Kleine, bruine urne. Bron: Matton A. & Ferfers F., 1993. <i>Harelbeke in de Romeinse tijd</i>, Harelbeke.
73538	Opgraving; NK: 150 m Steentijd: afslagen en een schrabber. Midden-Romeinse tijd: 15 afvalkuilen waarin aardewerk, bouw materiaal, beendermateriaal, ijzer en brons (fibulae) werden teruggevonden. Bron: Despriet Ph., 1973. Het oudheidkundige bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1972, in: <i>De Leiegouw</i>, XV, afl. 3, 243-258.
74580	Opgraving (1969); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: Onder één van de afgebroken bijgebouwen van het goed Ter Halle: een vrijwel volledig verstoord uitbraaklaag uit de 2de eeuw waarin scherven (o.a. terra sigillata), nagels, glas en eikenhouten balken werden gevonden. Er werden ca. 180 terracotta beeldjes gevonden: o.a. paardjes, Venus, honden(Heiligdom), sprake van een favissa. Volle middeleeuwen: site met walgracht. - behuise hofstede met motte en wallen - gebouwen noch omgrachting zijn bewaard - 6-tal gebouwen - in vulling van de grachten werd een grote hoeveelheid aardewerk aangetroffen

	- veel 14de en 15de eeuws materiaal Onbepaald: negatiefsporen van een houten constructie (grotendeels verstoord door slopingswerken); sporen van balken en planken, mogelijk afkomstig van een waterput. Bron: Despriet Ph., 1970. Het verdwenen "Goed Ter Halle" in Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i>, XII, afl. 3-4, 239-246.
75118	Opgraving (1969), NK: 150 m Mesolithicum: - Afvalkuil: 50-tal silexen (afslagen, 1 proximaal schuin geretoucheerde kling, 1 schuin trapezium, kling van 93 mm, hoefschrabber, splinters, spitse kling met afgestompte rand (Tjongerspits)) en een groot aantal scherven. Bouwwerk nabij dezelfde plaats bracht in het begin van 1970 een tweede afvalkuil aan het licht: 30-tal silexen (o.a. kling, hoefschrabber, splinters, spitse kling (Tjongerspits)). - Lithisch materiaal. IJzertijd: scherven, laagovens (ijzerwinning). Bron: Despriet Ph., 1969. Harelbeke (Stasegem): prehistorisch en Romeins, in: <i>Archeologie</i> 1969/2, 58-59.
75802	Opgraving (1957); NK: 15 m Romeinse tijd: In het metselwerk van de kerk zijn enkele Romeinse dakpannen en tegels aanwezig. Aanwezigheid van roze mortel (mengen van baksteengruis in mortel), kenmerkend voor de Romeinse periode. Volle middeleeuwen: volgens archieven zou er rond 940 een kerkje gestaan hebben, maar archeologisch geen sporen van teruggevonden (waarschijnlijk afgebrand aan het einde van de 10de eeuw). - De eerste Romaanse kerk stamt uit de 11de eeuw (crypte uit die periode teruggevonden). - De Romaanse driebeukige kruiskerk is gebouwd op het einde van de 12de eeuw. - Verscheidene keren beschadigd en heropgebouwd (afbraak in 1768 en nieuwe kerk gebouwd tussen 1769 en 1774). - Drietal graven waren ouder dan de sporen van de eerste kerk. Eén van de graven werd geopend in 1845; op de wanden kwamen geschilderde figuren voor. Het gaat om het graf van Ide van Steenhuijze (overleden in 1361). Bron: Devlieghe L., 1959. Oudheidkundig onderzoek van de Sint-Salvatorkerk te Harelbeke, in <i>De Leiegouw</i>, jg. 1, 19-62.
76060	Opgraving (1975-1977); NK: 15 m

	Finaal-paleolithicum: eindschrabbers vormen de meest omvangrijke groep op de voet gevolgd door de groep van de stekers. Klingen met afgestompte boord zijn van minder belang (o.a. enkele Tjongerspitsen). Typologisch leunt het materiaal (ca. 2183 artefacten waarvan ca. 300 werktuigen) sterk aan bij Bachel-De Rips (in de buurt van Venlo) en Lommel 1. Neolithicum: fragmenten van klingen, drie brokstukken van gepolijste bijlen, geretoucheerde pijlpunt. Midden-Romeinse tijd: terra sigillata, scherven van gewoon gebruiks aardewerk. Volle middeleeuwen: een kleine Pingsdorfscherf: een wandfragment met grillige versiering van paarse verfaarde en dateert uit de 10de - 12de eeuw. Bron: Despriet Ph., 1976. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1975, <i>De Leiegouw</i> XVIII.4, 401-414. Despriet Ph., 1978. De voorgeschiedenis van Harelbeke, <i>De Leiegouw</i> XX.2, 191-218.
76104	Opgraving (1967-1968); NK: 150 m Laat-neolithicum: bronzen vlakbijl (mogelijk afkomstig van een vernielde depotvondst) die zou bestaan uit 5 silexbijlen, waarvan enkele slechts fragmentarisch bewaard zijn. Dezelfde vindplaats leverde later nog een zevende bijl in nefriet/jade op (uit HAR. 73/6). De bijl is fragmentarisch bewaard wat een determinatie moeilijk maakt. Door het massieve uitzicht kan deze vlakbijl in verband gebracht worden met de Klokbeercultuur die in Harelbeke door aardewerk vertegenwoordigd wordt. Midden-Romeinse tijd: - W4 (waterput 7): eikenhouten waterput van 4 m diep; erin werden o.a. aardewerk, ijzerwaar en een phalera (bronzen schijfje) gevonden. Te dateren in 3de eeuw - W5 (waterput 8): waterput van type Destelbergen A: eikenhouten put met vierkante doorsnede; 7,2 m diep; erin werden o.a. aardewerk, een benen priem, een ijzeren beslagring, 6 spijkers, fragmenten van ijzerovens en een bronzen attache gevonden. A.d.h.v. terra sigillata te dateren in 2de kwart 2de eeuw. Bijzondere vondst: grote koperen/bronzen ketel die waarschijnlijk oorspronkelijk rustte op driepikkel. In de ketel werd naast tegulaefragmenten, aardewerk (terra sigillata) gevonden dat kan gedateerd worden in de 2de helft van de 2de eeuw. - Favissa (offerkuil bij heiligdom): door graafactiviteit is het materiaal uit de kuil over een 10-tal percelen verspreid geraakt. In de kuil werden meer dan 200 terracottabeeldjes teruggevonden (Venus, Artemis enz.); verder werd ook een bronzen everzwijnbeeldje gevonden (zeldzamer wegens prijsverschil) dat kan gedateerd worden in de 1ste helft van de 2de eeuw, alsook bijlen en sieraden. Ook werden

	een 400-tal kleine bekertjes gevonden en twee loden voorwerpen (votiefvoorstellingen en beslagplaatjes) gevonden. - In het verlengde van de favissa werd een sleuf getrokken waarin een kleine smeltkroes werd gevonden in een ronde uitdieping met grote hoeveelheid houtskool en ca. 400 scherven van ovens. Puinlaag met dakpanfragmenten, Doornikse steen en houtskool. Bouwmateriaal duidelijk in latere periode gerecupereerd. - 9 afvalkuilen: terra sigillata in de kuilen wijst op een datering in de 3de eeuw. - Negatiefsporen van een houten gebouw met aangepunte paaltjes; in associatie werd aardewerk aangetroffen en enkele kleine aarden bekertjes die typisch zijn voor heiligdommen. (HAR. 73/13, 15 en 20) Hier werden ook enkele 17de eeuwse verstoringen mee geassocieerd. Talrijke vondsten: aardewerk, brons, terracotta (bord type drag. 31 met stempel BETTAFECIT; kopje type Drag. 33 met stempel CRACVNA.F; Drag. 33 met stempel /EO of EG), een terra nigra-beker, een Rijnlands bekertje van rode aarde, bedekt met glanzende zwarte vernis, een loden plaatje, het oor van een prisma fles. - Resten van 4 à 5 rechthoekige houten gebouwtjes in balk- en vlechtwerk. Late middeleeuwen: resten van twee kapellen net ten noorden van Goed Ter Halle. Oudste kapel verwoest in 1382 en vervangen. Tweede kapel verwoest in 15de eeuw. Bron: Despriet Ph., 1975. Romeins Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i>, 17, 195-211.
76510	Opgraving (1980); NK: 15 m Volle middeleeuwen: ronde loden zegel. Bullezegel van paus Celestinus III (pontificaat: 1191-1198). Late middeleeuwen: klooster. Funderingen in grote bruinrode bakstenen (van het "moeffen"-type), onderdeel van het kapittelgebouw. De bakstenen zijn echter herbruikt, waardoor de datering van het gebouw bemoeilijkt wordt. Daarnaast 5 afvalputten met ronde en rechthoekige vorm gevuld met organisch afval, potscherfen en afval van bouwmateriaal. De kuilen werden op verschillende tijdstippen aangelegd tussen de 14de en de 18de eeuw. Bron: Ferfers F., 1983. Terreinverkennde opgraving op grond van het kapittel van de Sint-Salvatorskerk te Harelbeke, in: <i>Archaeologia Mediaevalis</i>, 6, 25-26/02/1983, 64-66.
76666	Opgraving (1977); NK: 150 m Midden-Romeinse tijd: talrijke kuilen bevatten fragmenten van aarden en glazen vaatwerk en enig brons (o.a. fibulae). De grote hoeveelheid paalgaten laat tot nu toe geen bepaalde structuren herkennen. Daarnaast een vierkante,

	eikenhouten waterput (waterput 11) met verticale pijlers en horizontale planken: 3,2 m diep. Vroege middeleeuwen: 2 evenwijdige grachten met onregelmatige doorsnede. Onbepaald: waterput (waterput 12) waarvan de putwand is samengesteld uit een takkenvlechtwerk (gevonden op het grasperk dat de zuidgevel van de verzorgingsinstelling afzoomt). Bron: Van Doorselaer A., 1978. Harelbeke-Stasegem (W.-Vl.): Romeinse bewoningssporen, in: <i>Archeologie</i> 1978/2, 82.
150126	Opgraving (1961); NK: 150 m Midden-Romeinse tijd: eikenhouten waterput (waterput 6). In de put werden scherven van aardewerk, bijna volledige amfoor, dakpanfragmenten en dierenbeenderen gevonden. Bron: Despriet Ph., 1970. Gallo-Romeinse waterputten te Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i>, XII, afl. 2, 111-130.
150127	Opgraving (1967); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: negatiefsporen van klein houten rechthoekig gebouw in associatie met hutteleem, tegulae en imbrices en aardewerk; wanden waren waarschijnlijk opgetrokken in balk- en vlechtwerk opgevuld met leem. Daarnaast ook een grote afvalkuil met fragmenten van laagovens en ijzerslakken. Ook eikenhouten waterput (W6, waterput 7) met vierkante doorsnede, planken gehecht met ijzeren nagels. Gebouwd vóór het houten gebouwtje. Bron: Matton A. & Ferfers F., 1993. <i>Harelbeke in de Romeinse tijd</i>, Harelbeke.
156581	Opgraving (1965); NK: 150 m Romeinse tijd: Keltische munt van het type AVAUCIA, dat toe te schrijven is aan de Atuatici. Bron: Despriet Ph., 1979. Enkele kleine Gallo-Romeinse vondsten in Harelbeke-Stasegem, <i>De Leiegouw</i> XXI.3-4, 371-374.
157569	Opgraving (1980); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: 3 waterputten (waterput 13-14-15) met vierkante, eikenhouten bekisting. Bron: Matton A. & Ferfers F., 1993. <i>Harelbeke in de Romeinse tijd</i>, Harelbeke.
157571	Opgraving (1993); NK: 150 m Onbepaald: waterput waarbij de putwand samengesteld is uit een vlechtwerk van verticale stammetjes en horizontaal lopende twijgen. De put was onderaan

	gedicht door een ongeveer 20cm dik kleipakket waarin tal van scherven van een potoven gevonden werden. Bron: Matton A. & Ferfers F., 1993. <i>Harelbeke in de Romeinse tijd</i>, Harelbeke.
159193	Opgraving (1985); NK: 15 m Romeinse tijd: zowel Romeinse dakpannen als scherven van aardewerk wijzen op het bestaan van een Romeinse nederzetting op deze plaats. Het overvloedig voorkomen van Romeins, hergebruikt materiaal, bewijst dat men omstreeks 1150-1200 bruikbare stukken van een ruïne in de stenen kerk heeft verwerkt. Volle middeleeuwen: de opgegraven sporen behoren tot de kerk die er stond ca. 1150-1200, een driebeukige basilikale Romaanse kruiskerk. Waarschijnlijk kende de kerk reeds op het einde van de 13de of de 14de eeuw een eerste verbouwingsfase. In 1500 volgde een tweede grondige verbouwingsfase, waarschijnlijk naar aanleiding van vernielingen aangericht tijdens de opstand tegen Maximiliaan van Oostenrijk. Ca. 1600 zorgden vernielingen uit de Geuzentijd opnieuw voor nodige herstellingswerken. In de 17de eeuw werden steunberen en spitsbogige vensteropeningen toegevoegd. Er werden meerdere graven aangetroffen: 1 van de graven wordt gesneden door een muur van de kerk, wat impliceert dat het graf voorafgaat aan de bouw van de eerste stenen kerk. Dit impliceert ook dat er waarschijnlijk een houten voorganger zal gestaan hebben. Daarnaast ook een klokkengieterij: resten van de oven werden aangetroffen. Bron: Despriet P., 1986. <i>De Sint-Michielskerk in Kuurne. Geschiedenis - opgravingen - kunstbezit, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 12, Kortrijk.
164933	Opgraving (2012); NK: 15 m Steentijd: 3 silexvonsten, o.a. een schrabber. Midden-Romeinse tijd: verschillende elementen van meerdere erven, met palenclusters en greppelstructuren. Minstens twee fasen. 14C dateringen wijzen eveneens op aanwezigheid in de 1e en de 4e eeuw. Het zwaartepunt van de bewoning is echter te situeren in de 2e- 3e eeuw. Vroege middeleeuwen: sporencluster met mogelijk plattegrond van 3-schepig gebouw. Volle middeleeuwen: paalsporen en greppels. Nieuwe tijd: greppel. Bron: Bruggeman J., Cleda B., Dierckx L., Reyns N., 2013. Archeologische opgraving Kuurne- Pouckeweg (De Vlasschuur), <i>Rapporten All-Archeo bvba</i> 129, Bornem.

Mechanische prospectie

77317	Mechanische prospectie (2008), Opgraving; NK: 15 m Steentijd: lithisch materiaal. Romeinse tijd: bewaarkuilen, woonkern met afvalkuilen, paalkuilen (maar geenstructuren herkend), perceleringsgreppels, afwateringsgrachten, plaggenstructuren, 9 brandrestengraven, aanlegtrechters van 2 waterputten. Bron: Ferfers F., 2008. Rapport archeologische prospectie, De Molhoek 04-06 juli 2008.
150004	Mechanische prospectie (2009); NK: 15 m Onbepaald: Zwaar verstoord terrein met afvalpakketten van bouw materiaal. Verder ook een riool, waterput, beerput. Cartografisch onderzoek suggereert een site met walgracht, maar er werden geen grachten gevonden die hieraan gelinkt kunnen worden. Bron: Ryssaert C. & De Gryse J., 2009. Proefsleuvenonderzoek Harelbeke-Lindenlaan. Opgravingsrapport.
150814	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: dichte concentratie bewoningssporen; paalsporen, kuilen, greppels, grachten, mogelijk een waterput. Met in de vulling Romeins aardewerk (Scheldevallei kruikamforen, Pompejaans rood, terra sigillata, mortaria), dierlijk bot, tefriet. Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.
150815	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: grachten, greppels, paalkuilen, kuilen (met daarin Romeins aardewerk), 6m brede gracht (met in vulling o.a. tefriet, tegulae, imbrices, aardewerk), 2 parallelle greppels. Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.
150816	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: minder dens dan de sporen in de zuidelijke sleuven; greppeltje, kuil, grachten (Rom. datering is niet volledig zeker). Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.

150817	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m Romeinse tijd: kuilen, paalkuilen, grachten (aardewerk in vulling). Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.
150818	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m 18de eeuw: aanzet gracht van site met walgracht; grote kuil met roestkleurige vlekken, houtskoolspikkels en brokjes baksteen en/of tegulae. Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.
150819	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: greppels en grachten, kuilen, paalkuilen. Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.
150820	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 m Onbepaald: greppel/gracht en een aantal andere sporen. Bron: Bruyninckx T. & Acke B., 2010. Archeologische prospectie Dennenlaan Harelbeke (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - april 2010, Afdeling Archeologie Rapport 2010/06.
152478	Mechanische prospectie (2011); NK: 15 m Steentijd: lithisch materiaal. Metaaltijden: aardewerk. Middeleeuwen: aardewerk. Nieuwste tijd: kuilen, perceelsgreppels en paalsporen. Bron: Reyens N., Derieuw M. & Bruggeman J., 2011. Archeologisch vooronderzoek Kuurne - Bondgenotenlaan, onuitgegeven rapport, Hyboma nv.
156380	Mechanische prospectie (2015); NK: 250 m Late middeleeuwen: een bijna onafgebroken profiel, bestaande uit een opeenvolging van puin-, brand- en afvallagen, daterend vanaf de 14de eeuw tot heden. Dit puingebied, teruggevonden volgens dezelfde oriëntatie als de Marktstraat, wijst dus op een nederzetting, die zich had ontwikkeld volgens de oriëntatie van een bestaande weg, die misschien teruggaat tot de Romeinse tijd. De Harelbeek werd vanaf de 14de eeuw geleidelijk opgevuld met grote massa's

	puin en afval. Oudste fase (zeker na de Romeinse tijd): een vrij uitgestrekt paalwerk, dit werd vanaf de 14de eeuw met afval bedekt, waardoor kunstmatige gronden ontstaan, dit proces moet al in de 16de eeuw afgerond zijn. Er werd ongeglazuurd grijs-blauw aardewerk, bruinrode ceramiek en ingevoerd steengoed aangetroffen. Bron: Vervoort R. & Coenaerts J., 2015. Leven langs de Leie, Archeologisch vooronderzoek op het marktplaatsplein te Harelbeke (Harelbeke, West-Vlaanderen), <i>ABO archeologische rapporten</i> 210.
158505	Mechanische prospectie (2008); NK: 15 m Romeinse tijd: in totaal bijna 400 grachten, paalgaten en kuilen van een typisch inheemse nederzetting waarvan de constructies hoofdzakelijk uit vergankelijk materiaal waren opgetrokken. Bron: Despriet P., 2009. Harelbeke-Stasegem: terreinverkennd onderzoek in de Gallo-Romeinse vicus, in: <i>Zuid-Westvlaamse opgravingen 2008. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 70, 12-13.
159929	Mechanische prospectie (2011); NK: 15 m Metaaltijden: gracht met enkele aardewerkscherven die dateren in de bronstijd-ijzertijd. Late middeleeuwen: grachtfragment waarin middeleeuws aardewerk werd gevonden met een vermoedelijke datering in de 13de-14de eeuw. Nieuwe tijd: postmiddeleeuwse gracht. Bron: Cox L. e.a., 2012. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Harelbeke, Tweebruggenstraat ("Westwijk"), <i>BAAC Vlaanderen</i> Rapport 16.
160448	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 m Middeleeuwen: puinrijke kuilen. Volle middeleeuwen: - zuidoostelijke zone: greppeltje, talrijke paalsporen, afvalkuil. In de sporen werd grijs aardewerk, handgevormd aardewerk en een ijzeren handvat of hengel gevonden. In de paalsporen kon een huisplattegrond herkend worden. Mogelijk diende het greppeltje in de buurt van de paalsporen voor het afwateren van regen van het dak van de structuur. - Zuidelijke zone: 2 greppels waarin volmiddeleeuws materiaal werd gevonden (o.a. fragment van een kogelpot. In deze zone werden nog enkele paalsporen gevonden, maar bij gebrek aan vondstmateriaal kunnen ze niet met zekerheid aan de middeleeuwen worden toegeschreven. Nieuwe tijd: greppels.

	Bron: Reyns N. & Dierckx L., 2012. Archeologisch vooronderzoek Kuurne - Pouckeweg (De Vlasschuur), <i>Rapporten All-Archeo bvba</i> 095.
207026	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 m Bronstijd: kuil met handgevormd aardewerk en enkele fragmenten vuursteen. IJzertijd: vierpalige spieker. Nieuwe tijd: afvalkuil. Bron: Pieters T., 2013. Archeologisch vooronderzoek Kuurne Najaarsweg, <i>Ruben Willaert rapport</i> 128, Sijsele.
217526	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m Late ijzertijd: mogelijk erfsysteem, met een omgreppeling en enkele structuren waaronder een spieker en een cirkelvormige mogelijk funeraire structuur, enkele paalkuilen. Romeinse tijd: brandrestengraven, plattegrond van een geëvolueerde versie van het Alphen-Ekeren type IIC, en een mogelijke ingang van een portiekgebouw. Late middeleeuwen: greppelsysteem. Bron: Verhaeghe C., Demoen D., Janssens N., Desmet C., 2017. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Kuurne/ Harelbeke 'Ter Perre', <i>Baac Vlaanderen rapport</i> 467, Gent.
218241	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m Romeinse tijd: 9 paalkuilen, 6 kuilen, waarvan 3 als extractiekuilen worden geïnterpreteerd, en een 10-tal sporen die tot greppelstructuren worden gerekend. Bron: De Rijk A., 2017. Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Stasegemsesteenweg te Harelbeke. Verslag van resultaten, <i>ABO Archeologische Rapporten</i> 466, Aartselaar.
219488	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m Steentijd: silex schrabber. Nieuwe tijd: afvalkuiltje met brandresten, 2 munten en een pijpensteeltje. Bron: Beldé G. & Dierickx L., 2017. Archeologisch bureauonderzoek en prospectie langs de Beeklaan te Kuurne, <i>ABO archeologische rapporten</i> 514.

II. Archeologische indicatoren

Historische en cartografische bronnen

70266	Historisch onderzoek; NK: 150 m Volle middeleeuwen: korenmolens, in 16de eeuw omgebouwd tot oliemolens. De grafelijke banmolens uit de 12de eeuw worden meermaals herbouwd. De Oostmolen (nr. 26) wordt grotendeels herbouwd in 1885 en na de brand van 1942, in de tweede helft van de 20ste eeuw systematisch uitgebreid. Bron: Coutant Y. & Goeminne L., 2000. Structuur van een 15de eeuwse Koren- en oliewatermolen in Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i> jg. 42, afl. 2, 175-206.
70267	Historisch onderzoek; NK: 150 m Volle middeleeuwen: in 1387-1393 wordt de nieuwe westmolen gebouwd, een stenen graanwatermolen met rieten dak. In de westmolen wordt na de Tweede Wereldoorlog de productie niet meer opgestart. Verbouwd in de periode 1836-1853, gedeeltelijk herbouwd na de brand van 1884 en circa 2002-2003 herbestemd tot lofts. Bron: Coutant Y. & Goeminne L., 2000. Structuur van een 15de eeuwse Koren- en oliewatermolen in Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i> jg. 42, afl. 2, 175-206.
71922	Cartografie; NK: 15 m 16de eeuw: in oorsprong 18de-eeuwse hoeve "'t Hoog Hemelrijk"; hoeve met losse bestanddelen gelegen langs de Leie, ten zuiden van de dorpskern van Bavikhove. Eerste vermelding in de pachtcontracten van 1509-1510. In 1744 brandt de hoeve volledig af; de hoeve was toen het kwartier van Franse troepen onder leiding van de heer Beaufremont. In 1745 wordt er gestart met de heropbouw. Hoeve met vierkante omwalling van 100 op 90 meter deels bewaard.
71926	Cartografie; NK: 15 m 17de eeuw: site met walgracht. In kern opklimmend tot de 17de eeuw en waarvan de hoevegebouwen volgens het kadaster werden gereconstrueerd in het derde kwart van de 19de eeuw. Gelegen in een bocht van de Asselstraat. Reeds in 1639 zouden het opperhof en het neerhof een verschillende eigenaar hebben. De site staat afgebeeld op de kaart uit het register van de eigendommen van het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal (1752) met deels omwalde opperhof (motte) en neerhof.
71930	Cartografie; NK: 15 meter 17^e eeuw: site met walgracht
74574	Cartografie; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht, Goed "Harlembois". Centrum van de voormalige heerlijkheid Harlembois, voor het eerst vermeld in de 14de eeuw;

	thans goed bewaarde hoevesite met roterij en zwingelarij. Rond het midden van de 17de eeuw wordt de hoeve ernstig beschadigd door het oorlogsgeweld. Staat aangeduid op de Ferrariskaart. In de eerste helft van de 20ste eeuw ondergaat de site ingrijpende veranderingen, waarbij de motte genivelleerd en de omwallingen gedempt worden.
74575	Cartografie; NK: 250 m Late middeleeuwen: site met walgracht, voormalige hofstede "Te Populiere", thans opgedeeld in twee verschillende eigendommen (nrs. 10 en 14), gebouwd in het eerste kwart van de 20ste eeuw (1912?). Op de kaart uit het landboek van Harelbeke-buiten, opgemaakt in 1768 door landmeter Frans De Bal, wordt op deze locatie een omwalde site afgebeeld. In 1912 worden enkele gronden herverdeeld, de omwalling gedempt en de site duidelijk opgeplitst in twee verschillende eigendommen.
74576	Cartografie; NK: 250 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Omgrachting noch gebouwen zijn bewaard.
74578	Cartografie; NK: 250 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Gebouw noch omgrachting is bewaard.
74579	Cartografie; NK: 250 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Gebouw noch omgrachting is bewaard.
74588	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Historische hoeve genaamd "Kloostergoed" verwijzend naar de voormalige eigenaar, het klooster van Harelbeke. Dieper gelegen hoevesite die zeker opklimt tot de tweede helft van de 18de eeuw. Afgebeeld op de kaart uit het landboek van Harelbeke-buiten, opgemaakt in 1768 door landmeter Frans De Bal. De site bestaat uit drie gebouwen gelegen binnen een omwalling waarvan de meest zuidelijke vleugel ook binnen een tweede gracht lijkt gesitueerd. Omgrachting is deels bewaard.
74591	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
74592	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Gebouwen en omgrachting zijn deels bewaard.
74593	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.

74594	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Omgrachting noch gebouwen zijn bewaard.
74598	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
74599	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
74960	Cartografie; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Omgrachting noch gebouwen zijn bewaard.
74963	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Op een kaart van 1748, weergegeven als hoeve bestaande uit een opper- en neerhof. Met vermoedelijk op het opperhof het woonhuis en op het neerhof de nutsgebouwen. Site weergegeven op de Ferrariskaart (1770-1778), bestaande uit drie losse volumes met U-vormige opstelling, de omwalling wordt niet meer weergegeven. De Atlas der Buurtwegen (1844) toont nog steeds een opper- en neerhofstructuur met omwald woonhuis met vermoedelijk bijhorend bakhuisje en een tweede klein volume. Buiten de omwalling bevinden zich nog twee vrijstaande volumes. Volgens de kadastrale gegevens verdwijnt in 1942 de omwalling.
74964	Cartografie; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Omgrachting noch gebouwen zijn bewaard. Betekent de naam "Nieuwenhuyze" of "nieuwe woning" dat er een oudere herenhoeve bestaan heeft? We vermoeden dat het kasteel van Kuurne is ontstaan op of in de nabijheid van de hoeve "het Goed te Popert".
74965	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. De oudste vermeldingen van de hoeve gaan terug tot 1405 als het leengoed "Ten Driessche" of nog anders genoemd "Goet te Coppenholle". De hoeve bestond uit een neerhof met schuur, stallen, ovenbuur en boomgaard. Het poortgebouw dat de omwalling overbrugde, gaf toegang tot het erf. De Ferrariskaart (1770-1778) toont een dieper gelegen omwalde hoeve bestaande uit twee volumes met L-vormige opstelling. Bron: Bruneel N., 1992. De hoeve Vandewalle in Kuurne, in: <i>De Leiegouw</i> jg. XXXIV, afl. 1-2, 19-44.
74970	Cartografie; NK: 150 m

	Late middeleeuwen: site met walgracht. Omgrachting noch gebouwen zijn bewaard.
74971	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Omgrachting noch gebouwen zijn bewaard.

Veldprospectie

71108	Veldprospectie (1977); NK: 250 m Steentijd: fragment van een kernblok en 2 afslagen (geringe afmetingen en kwaliteit). Bron: Despriet Ph., 1979. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1977, in: <i>De Leiegouw</i> jg. XXI, afl. 1, 133-146.
71111	Veldprospectie (1977); NK: 15 m Romeinse tijd: aardewerk. Bron: DEspriet Ph., 1979. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1977, in: <i>De Leiegouw</i> jg. XXI, afl. 1, 133-146.
76589	Veldprospectie (1964); NK: 250 m Midden-neolithicum: 5 afslagen, 1 eindschrabber, 1 hoefschrabber, 1 (mareblad?)spits, 1 retouchoir, 1 kling. Middeleeuwen: aardewerk. Bron: Casseyas C., 1991. Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.
76591	Veldprospectie (1980) Steentijd: 2 knollen en 2 afslagen. Bron: Casseyas C., 1991. Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.
76592	Veldprospectie; NK: 250 m Midden-neolithicum: 1 ongeveugelde pijlpunt met schachtdoorn, vlak en dekkend geretoucheerd (mogelijk Seine-Oise-Marne-cultuur). Bron: Casseyas C., 1991. Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.
76699	Veldprospectie (1965)

	Mesolithicum: 1 kern met 1 slagvlak voor microklingen, 1 onregelmatige kern, 7 afslagen, 1 eindschrabber, 1 cirkelschrabber. Bron: Casseyas C., 1991. <i>Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen</i>. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.
158504	Veldprospectie (2009); NK: 15 m Laat-neolithicum: 62 vuurstenen voorwerpen, o.a. 3 microklingen, schrabber, 2 stukken met geretoucheerde boord. Romeinse tijd: 2 scherven. Late middeleeuwen: hoevecomplex dat teruggaat op een laatmiddeleeuwse woonkern, die dicht bij de Rijksweg lag dan thans het geval is. Ook grijs reducerend gebakken aardewerk, Siegburgsteengoed, steengoed uit Raeren, Westerwald en Bouffioulx, bruinrood, loodgeglazuurd en of slibversierd aardewerk, porselein, Waldglas, hielpijpen enz. Bron: Despriet P., 2009. Bavikhove Goed te Vaerewijk, in: <i>Zuid-Westvlaamse opgravingen 2008. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 70, 4-5.

Controle van werken

70456	Controle van werken (1969); NK: 150 m Laat-neolithicum: - een archeologische laag met laat-neolithisch klokbekeraardewerk: scherven van minstens 10 voorraadpotten waaronder enkele behoren tot de categorie van de potbekers - heel wat scherven van aarden vaatwerk: opvallend is een vrij groot aantal versierde scherven (rustiekwaar), versierd met vingertopindrukken, nagelindrukken, soms lijnen en uitgeknepen klei - aardewerk met verschraling van veldspaat en kwartskorreltjes - zandsteen met ijzerhoudend cement, fragmenten glauconiethoudende zandsteen, chert omgeven door verharde klei IJzertijd: aardewerk. Bron: Despriet Ph., 1979. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1977, in: <i>De Leiegouw</i> jg. XXI, afl. 1, 133-146.
74670	Controle van werken; NK: 250 m Steentijd: zandsteen met ijzerhoudend cement, fragmenten glauconiethoudende zandsteen, chert omgeven door verharde klei. Laat-neolithicum: laatneolithische scherven, versierd met vingertopindrukken, nagelindrukken, soms lijnen en uitgeknepen klei, aardewerk met verschraling

	van veldspaat en kwartskorreltjes, onder te brengen in de rusticated ware (ruwen van buitenwand door aanbrengen van versiering), zoals deze tot in de UK gekend is als laatneolithisch en mogelijk vroege bronstijd. In kuiltjes werd ook ijzertijdaardewerk aangetroffen, te midden van houtskool. Bron: Desittere M., 1970. Laatneolithisch aardewerk uit Harelbeke-Stasegem (West-Vlaanderen), <i>Helinium X</i>, 1, 31-38.
75149	Controle van werken (1975-1976); Toevalsvondst (1975); NK: 15 m Midden-bronstijd: bronzen hielbijn (178 mm lang; 30 mm breed aan de hiel, 47 mm breed aan de snee), donkergroene patina, beschadigde snede, zichtbare gietnaad, breedte van blad grootst net boven de snede, handvormig oor. Bron: Despriet Ph., 1982. Een bronzen hielbijn uit Harelbeke, in: <i>De Leiegouw</i>, jg XXIV, afl. 3-4, 307-310.
157598	Controle van werken (2011); NK: 150 m Romeinse tijd: 1 scherf. Middeleeuwen: enkele scherven. Bron: Vandorpe L., Ryssaert C. & Van Couwenberghe B., 2011. Werfbegeleiding Harelbeke. Voorafgaand archeologisch onderzoek 'De Mol'. Stasegemsesteenweg 23 8530 Harelbeke, onuitgegeven rapport, Stad Harelbeke.

Toevalsvondst

70088	Toevalsvondst (1963); NK: 150 m Midden-Romeinse tijd: 5 graven. De grafgraven zijn schaars met uitzondering van 1 graf. Er was 1 graf waarin 8 vazen werden aangetroffen, waaronder 4 kleine terra sigillata borden met bladversiering op de rand; fragmenten van bronzen fibulae. In dezelfde zone werd aan de oppervlakte tal van scherven van aardewerk gevonden. In dezelfde zone werd aan de oppervlakte tal van dakpanfragmenten en een maalsteen gevonden. Bron: Viérin J., 1964. Harelbeke: Gallo-Romeinse graven, in: <i>Archeologie</i> 1964/1, 18-19.
70194	Toevalsvondst (1966); NK: 15 m Vroege ijzertijd: nederzettingsceramik van Urnenveldentraditie. - Grofwandig, licht- tot roodbruin gebakken aardewerk met geëffende binnenwand en ruw geëffende tot besmeten buitenwand en meestal voorzien van een kartelrand.

	- Schalen en schotels met afgeronde wand. - Konische schalen en diepe schotels met schuine rand (lappenschalen), ook een lemmertje uit grijze silex. Bron: De Boe G., 1970. Protohistorische vondsten uit West-Vlaanderen, in: <i>Archeologie</i> 1970/ 1, 33.
70332	Toevalsvondst (1973); NK: 150 m Volle middeleeuwen: 3 vierkante paalgaten bevatten verbrande huttenleem; afvalkuil, 5 m lang en 1 m breed, gevuld met verbrande zwarte aarde vol huttenleem en ceramiek; 2 Pingsdorfkeraamiekscherven. Waarschijnlijk stonden hier enkele houten gebouwtjes. Bron: Despriet Ph., 1974. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: <i>De Leiegouw</i>, jg. 16, afl. 3-4, 327-338.
71078	Toevalsvondst (1936); NK: 150 m Late bronstijd: zwaard behorend tot de Karpertong-variant (met greeptong), van het type Huelva. Het is het enige zwaard van dit type dat in België ontdekt werd. Het zwaard maakt deel uit van de voormalige verzameling van G. Hasse: wetenschappelijk niet zo betrouwbaar. Bron: Desittere M., 1969. Enkele belangrijke protohistorische vondsten uit West-Vlaanderen, in <i>De Leiegouw</i>, XI, 1969, 195-208.
156576	Toevalsvondst (1964); NK: 15 m IJzertijd: wand- en bodemfragmenten van één grote pot, vervaardigd van zachtgebakken grauwwitte klei met lichtbruine tot bruinrode wanden; op het ruwe oppervlak zijn overal vingertopindrukken aangebracht. Bron: Despriet Ph., 1979. Enkele kleine Gallo-Romeinse vondsten in Harelbeke-Stasegem, <i>De Leiegouw</i> XXI.3-4, 371-374.
157553	Toevalsvondst (1989); NK: 15 m Midden-Romeinse tijd: gaaf luxe vaatwerk, mantelspelden, glazen flesje. Bron: Matton A. & Ferfers F., 1993. <i>Harelbeke in de Romeinse tijd</i>, Harelbeke.
157570	Toevalsvondst (1991); NK: 15 m Romeinse tijd: waterput met vierkante eikenhouten bekisting. Bron: Matton A. & Ferfers F., 1993. <i>Harelbeke in de Romeinse tijd</i>, Harelbeke.

Metaaldetectie

220457	Metaaldetectie (2018); NK: 150 m
--------	----------------------------------

	Romeinse tijd: munt. 20ste eeuw: 1x The Royal Regiment of Artillery cap badge.
--	---

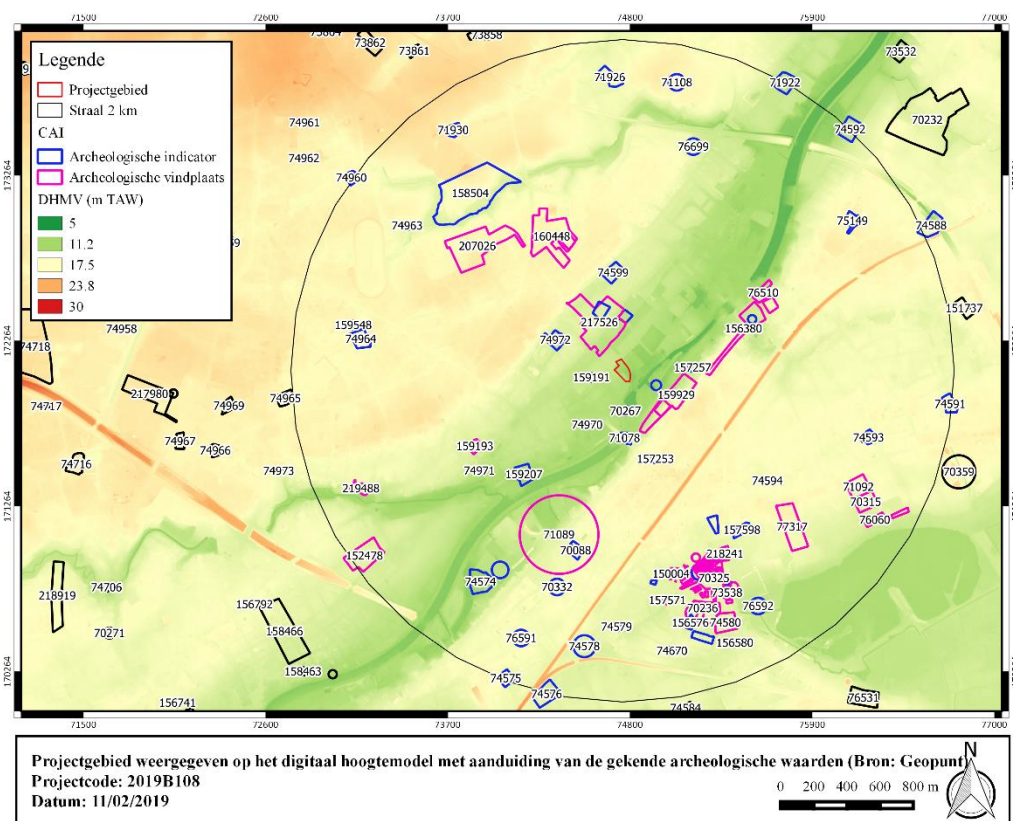
Onbepaald

74972	Onbepaald; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht, omgracht, rechthoekig wooneiland, waarvan de NO-hoek is ingenomen door het eveneens omgracht opperhof. De gracht was ongeveer 14 meter breed. Op het neerhof werden gebouwresten aangetroffen, die tot de laatste bewoningsfase teruggaan (19de eeuw - 20ste eeuw). Schuur met centrale dorsvloer en een 7-tal opdelingen. Net ten zuidoosten van schuur: bakstenen waterput. Op het noordwestelijke gedeelte van het neerhof waren een woning en een bakhuis ingeplant. 1 haardmuur gaat mogelijk terug tot de 14de-15de eeuw. Onder het huis werd een rechthoekige kuil aangesneden. Naast wat puin en veel houtskool werd er een weinig 13de-eeuws aardewerk in aangetroffen. Bron: Dewilde M., 1998. Archeologisch onderzoek van een site met walgracht in Kuurne (W.-Vl.), <i>Archaeologia Mediaevalis</i> 21, 6.
76588	Onbepaald; NK: 250 m Steentijd: lithisch materiaal; 1 retouchoir. Bron: Casseyas C., 1991. Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.
150125	Onbepaald; NK: 15 m Steentijd: lithisch materiaal. Midden-Romeinse tijd: as van Nerva, antoninianus van Claudius II, 6 bronzen fibulae. Bron: Despriet Ph., 1969. Harelbeke-Stasegem: Gallo-Romeinse vicus, in: <i>Archeologie</i> 1969/1, 16.
156580	Onbepaald; NK: 150 m Romeinse tijd: 3 kuilen, waarvan één mogelijk een brandgraf en de andere twee uit de vroege keizertijd. - verbrande houtskool - beenderresten - scherven (nederzettingsafval): versierd aardewerk, randfragmenten, potbodems - smeedijzeren nagel - stukjes natuursteen - dierenbeenderen

	- scherven van laagovens bron: Despriet Ph., 1979. Enkele kleine Gallo-Romeinse vondsten in Harelbeke-Stasegem, <i>De Leiegouw</i> XXI.3-4, 371-374.
157253	Onbepaald; NK: 250 m Middeleeuwen: stortplaats. Bron: Ooghe R., Debrabandere F. & Despriet Ph., 1979. <i>Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen</i> 1, Kortrijk.
157255	Onbepaald; NK: 250 m Middeleeuwen: paalwerk. Bron: Ooghe R., Debrabandere F. & Despriet Ph., 1979. <i>Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen</i> 1, Kortrijk.
157256	Onbepaald; NK: 250 m Laat-Romeinse tijd: muntschat. Bron: Ooghe R., Debrabandere F. & Despriet Ph., 1979. <i>Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen</i> 1, Kortrijk.
157257	Onbepaald; NK: 250 m Midden-Romeinse tijd: muntschat. Bron: Ooghe R., Debrabandere F. & Despriet Ph., 1979. <i>Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen</i> 1, Kortrijk.
159191	Onbepaald; NK: 15 m Late middeleeuwen: een 1-orig kruikje van rood oxiderend gebakken aardewerk ten dele bedekt met loodglazuur. Bron: Despriet P., 2005. Kuurne: aardewerkvondst, in: <i>Zuid-Westvlaamse opgravingen 2004. Archeologische en Historische Monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 57, 15.
159207	Onbepaald; NK: 15 m Late middeleeuwen: omgracht kasteel (niet echt site met walgracht, maar ook niet echt versterkt kasteel op Ferrariskaart: eerder lusthof?). De oorspronkelijke gracht kan op heden nog deels teruggevonden worden in de meerledige vijverpartij. Wordt ook wel Kasteel "Leierust" genoemd; het gemeentebestuur

	vermeld dat hier in de helft van de 17de eeuw reeds een belangrijk goed gelegen is.
159548	Onbepaald; NK: 150 m Late middeleeuwen: historische hoeve, vermeld i 1449 tot 1634. Bron: Despriet P., 1986. <i>De Sint-Michielskerk in Kuurne, Archeologische en Historische Monografieën Zuid-West-Vlaanderen</i> 12, 6 en 77.

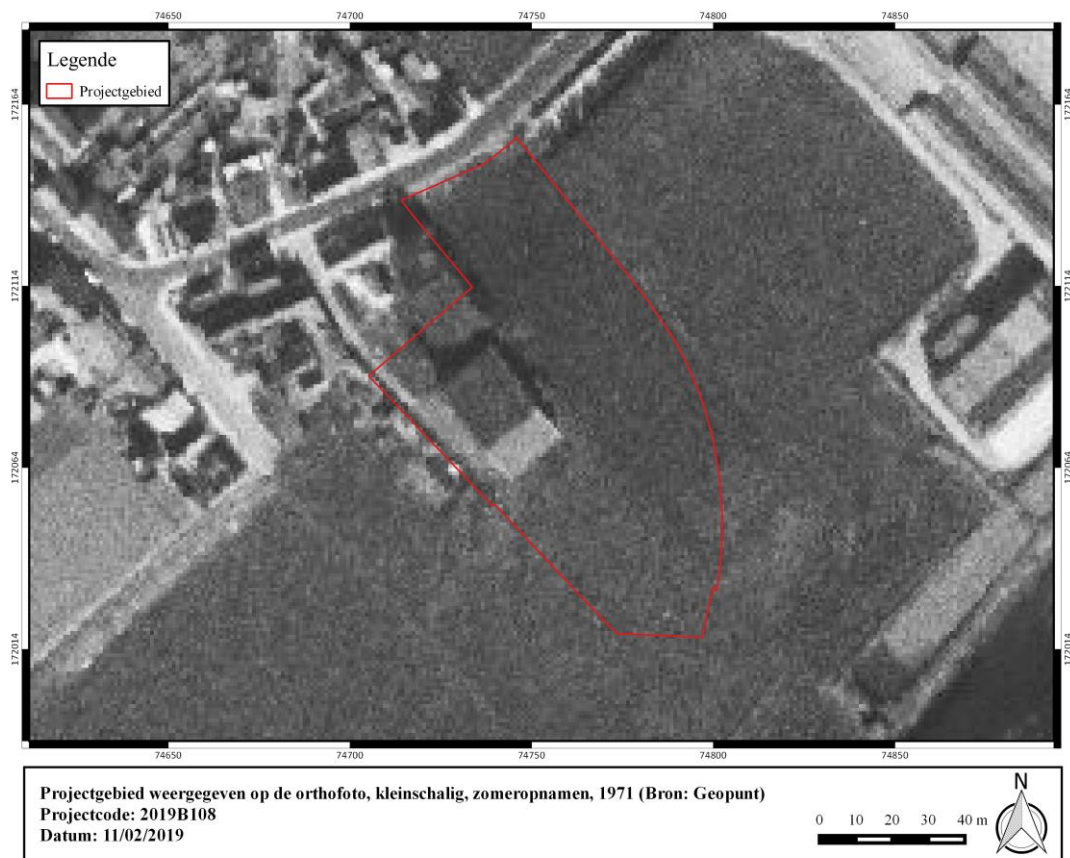

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de gekende archeologische waarden (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

Het projectgebied is doorheen de jaren op enkele luchtfoto's vastgelegd. De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contouren van het onderzoeksgebied. De eerste beschikbare orthofoto dateert uit 1971. Het onderzoeksgebied lijkt op deze foto in gebruik te zijn geweest deels als grasland en deels als bebouwde zone met verharding. De bebouwing en verharding situeren zich in het zuidwesten van het terrein. Op heden is er verspreide vegetatie waar te nemen ter hoogte van de braakliggende groenzone.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

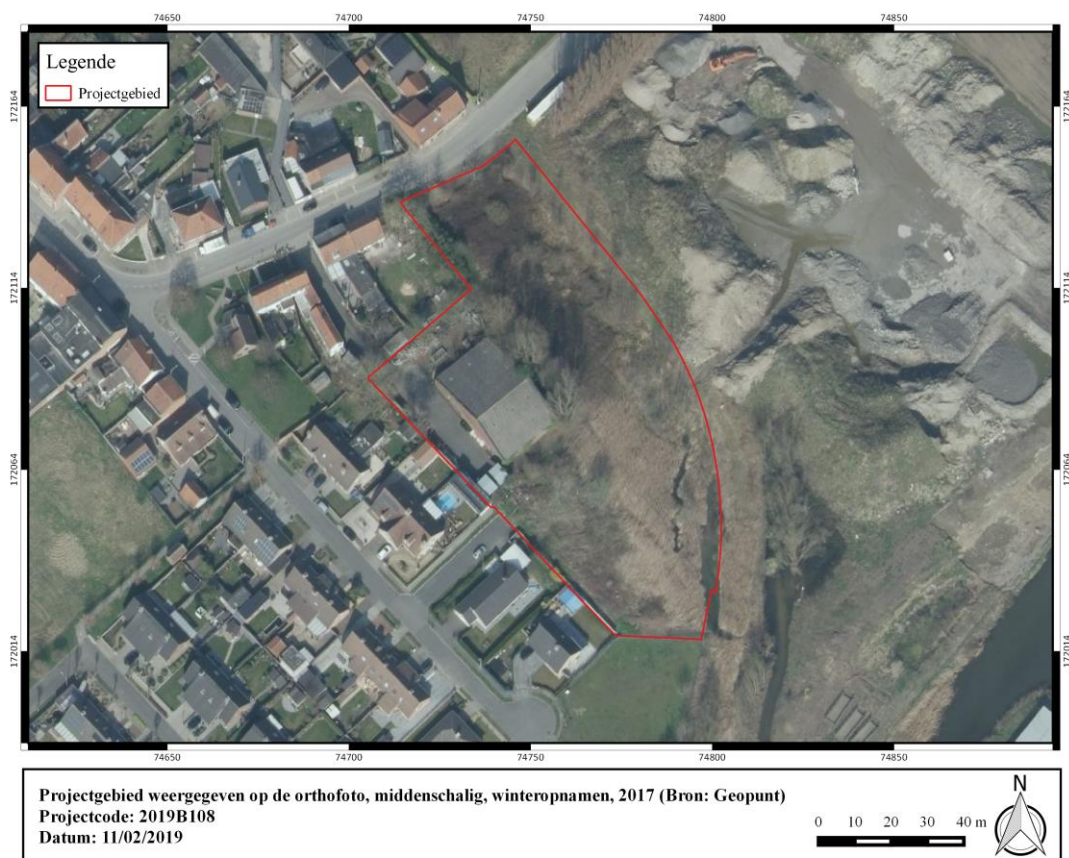

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

Op het projectgebied in de Steenovenstraat/Steenbakkerijstraat in Kuurne plant de opdrachtgever de verkaveling van een ca 7400 m² groot terrein in 18 loten, bijhorende nutsvoorzieningen en een nieuw aan te leggen centrale wegenis. De geplande werken zijn voorzien in twee fasen. Het meest noordwestelijk deel van het plangebied zal eerst ontwikkeld worden (fase 1). Hierbij is de ontwikkeling van drie loten gepland (322 m², 216 m² en 326 m²). Tijdens de tweede fase zal het overige gedeelte van het terrein ontwikkeld worden. Hierbij zijn de overige 15 loten en een centrale wegenis gepland. De oppervlaktes van de loten variëren: 392 m², 309 m², 301 m², 292 m², 290 m², 284 m², 602 m², 473 m², 528 m², 428 m², 290 m², 204 m², 280 m², 280 m² en 320 m². Centraal is een wegenis voorzien die in zuidwestelijke richting afdraait en vervolgens aansluit bij de Termietendreef. De funderingen van de wegenis zullen niet dieper gaan dan 60 cm onder het maaiveld. Ter hoogte van de Termietendreef is een buurtpleintje met gebundeld parkeren gepland. De wegenis en het pleintje hebben een gecombineerde oppervlakte van ongeveer 1568 m². Langsheen de weg is vegetatie voorzien. Het lijkt geen twijfel dat alle geplande werken in het kader van de ontwikkeling, het met de bouwwerken gepaard gaande verkeer en de mogelijk toekomstige ingrepen in de individuele kavels, het potentieel archeologisch bodemarchief op het volledige plangebied zullen verstoren.

Landschappelijk gezien is de ligging van het plangebied behoorlijk gunstig te noemen voor agrarische of bewoningssporen gezien de nabijheid van een waterloop en vlakbij de alluviale vlakte. Kuurne is gelegen in het Land van Roeselare-Kortrijk. Het Land van Roeselare-Kortrijk behoort tot een zuidelijke uitloper van het Hoogland Hulste. De Quartair geologische kaart geeft een profielopbouw weer van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal. De bodem staat gekarteerd als een natte zandleembodem zonder profiel met een sterke antropogene invloed en is een hydromorfe alluviale bodem. Deze is veel te nat en soms kortstondig geïnundeerd in de winter. De kleur is grijs met talrijke roestvlekken en op dieper dan 80 cm wordt een blauwgrijs reductiemateriaal aangetroffen. In het midden van de 18de eeuw lijkt het plangebied in gebruik te zijn geweest deels als akkerland en deels als weiland. In het noordwesten van het plangebied is bebouwing, in de vorm van twee gebouwen, aanwezig. In het midden van de 19de eeuw is deze bebouwing niet meer aanwezig. Vanaf het midden van de 20ste eeuw is opnieuw bebouwing zichtbaar in het zuidwesten van het plangebied. Het overige gedeelte van het terrein is ingenomen als weiland/grasland. Vandaag is de bebouwing nog steeds aanwezig. De overige zone is braakliggend terrein.

Binnen het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de directe en ruime omgeving zijn meerdere archeologische vaststellingen, in de vorm van archeologisch onderzoek met en zonder ingreep in de bodem, gedaan. Het gaat hier voornamelijk om heel wat sporen en vondsten uit de midden-Romeinse tijd. Daarnaast konden tevens enkele sporen en vondsten uit de steentijd en late middeleeuwen opgemerkt worden. Aan de hand van cartografische bronnen konden hoofdzakelijk sites met walgracht uit de late middeleeuwen geconstateerd worden. Ten slotte werden aan de hand van veldprospectie en controle van werken vondsten uit de steentijd en metaaltijden aangetroffen.

1.5.1.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Op basis van het geraadpleegde kaartmateriaal, de orthofoto's en de literatuur lijkt het projectgebied in het midden van de 18de eeuw deels in gebruik te zijn geweest als akkerland en deels als bebouwde zone. Deze bebouwing verdween. Vanaf het midden van de 20ste eeuw tot op heden is opnieuw bebouwing aanwezig binnen de contouren van het plangebied. Voor de verkaveling zal deze bebouwing gesloopt worden. Welke impact de bouw en sloop van deze gebouwen had op eventueel aanwezige archeologische sites is op basis van dit bureauonderzoek niet met zekerheid vast te stellen. Op de onbebouwde delen van het terrein kan een gaafheid van het archeologisch niveau verwacht worden.

De aanwezigheid van archeologisch erfgoed kan op basis van dit bureauonderzoek niet met zekerheid uitgesloten, noch bevestigd worden. In de directe en ruime omgeving van het projectgebied werden in het verleden meerdere archeologische vaststellingen gedaan aan de hand van archeologisch onderzoek met en zonder ingreep in de bodem. Bijgevolg is het archeologisch potentieel voor deze zone behoorlijk. Op basis van dit bureauonderzoek is er een zekere trefkans inzake sporen en vondsten vanaf de steentijd tot de middeleeuwen. Om hierover een waardevolle uitspraak te kunnen doen, moeten extra onderzoeksfases op het plangebied uitgevoerd worden.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Kuurne* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122146> (geraadpleegd op 13 februari 2019).

DOV

Geoportaal

Geopunt

Memory Maps

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

